

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-heteses példát sor egyszer 20 fill.
minden következéssel 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, május 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Tusst rá!
- Csanádi elnök.
- A tábori püspök Aradon.
- Májusi közgyűlés.
- A váttó, mint otyan.
- Fülszólott népgyűlés.
- Gyilkos szülésznő.
- A Schöberl-város.
- Az aradi sztrájkvilág.
- Tárca: Amerikai szerelmek.

Tusst rá!

Arad áldomása.

Arad, május 6.

Uram, uram, Wekerle Sándor uram: szállunk az urhoz. Már mi csak ebben a borizú formában, a dagadó vitorlákkal vont beszéd sajkáján szólunk nagyméltóságodhoz. Nemkülönböztetve becsaphatatlannal böles, tévedhetetlenül jeles és mindennemű erkölcsi balesetek ellen biztosított kormányához. Pohárköszöntőkben. Megszivleltük az összes bordalok tanításait, a Hunyadi Lászlótól kezdve Szép Ilonkáig. Azokban baritonra van szedve: ha férfi lelkünket bárminő baj éri, ha a földi létet üresnek, vigasztalannak találjuk, ha nem tudunk hinni a becsületesebb jövő fölvirradtában, ha megcsömörlöttünk az emberek alakoskodásaitól: igyunk, igyunk, igyunk. Mi tehát meggondoljuk és — pukkadjanak az anti-alkoholisták! — iszunk. Ne aggódjanak a Hegyalja szőlőbirtokosai. Amikor pedig iszunk, áldomást, tósztot mondunk hozzá. Sőt akkor is tósztozunk, amikor

nem iszunk. Ez már aradi szokás. Politikai megnyilatkozásainkban, a bankok közgyűlésein, előértekezleteken és föliratokban, reggel, délben és éjszaka: mi nem fogunk ki a pohárköszöntőkből. S aki a szavunk hallja, az irásainkat olvassa, a fantázia megerőltetése nélkül is odaképzeli a magasra emelt kupát, a terített asztalt, amelyen az imént tartotta székfoglalóját ő felsége, az ételek fedelme: a kappansült és a cigányokat, akik készenlétbe helyezett vonókkal várják a köszöntő végét, hogy a tusst rázugják.

Acsi, — igen tisztelt uraim és vendégkoszoru, halljuk a legújabb tósztot. Komárom városa egy kissé türelmetlen föliratot intézett az országgyűléshez a gazdasági önállóságért. Azt írja benne: „nem tűrjük tovább a közös vámterületet. Követeljük, hogy az önálló vámterületet és a magyar jegybankot mielőbb föllátsák.“ Ezt a föliratot pedig megküldte pártolás végett Arad városának. Nekünk? Tévedés lesz az ügyben, kedves komáromiak. Mi nem tudunk követelni valakitől, ha az a valaki miniszter, vagy pláne az összkormány. S azt mondani, hogy nem tűrjük... Jeszszus, hát anarkisták vagyunk mi? Ez a szó nem a mi szavunk, ez a forma nem a mi formánk. A mi formánk, a mi szavunk: a pohárköszöntő. El is készítette a tanács mai ülésén a pohárköszöntőt, amely eképen hullámszik:

„Arad föltétlenül bizik a kormány hazafias működésében, bizik a képviselőház bölcsességében és hazafiasságában s teljes meggyőződése, hogy a gazdasági önállóság biztosítása érdekében hazánk javára, a nemzet óhajának megvalósítására a kép-

viselőház és a kormány minden lehetőet el fog követni.“

Hát nem felköszöntő ez? Legfőlebb az hiányzik belőle, a kerekded befejezés kedvéért: és kívánjuk az Egek uratól, hogy a kormányt és a képviselőházat az átmeneti kormányok működésének legvégső határáig, illetve még számtalan országgyűlési ciklusokon keresztül éltesse.

Vajjon igazán olyan okosság, hogy Arad ebben a kérdésben ily áldomásozó stílussal nyilatkozik? Arról most nem szólunk, hogy csakugyan olyan rettentő okunk van-e a föltétlen bizalomra, amikor a kormány a husz éves lejárát formái fölött tanácskozik; amikor a kormány pénzügyi államtitkárja nyíltan kijelentette, hogy a magyar jegybankra szükség nincs, sőt az egyenesen ártalmas lenne ránk nézve? Hogy olyan korlátlan bizalomra született-e a kormány, amely Horvátországban teljesen föladta az államnyelv jogait? Még azon se botlunk meg, hogy a mikor kormánypárti részről is elismerik a parlament alacsony nivóját, lehet-e mosolygás nélkül a „képviseelőház bölcsességéről“ beszélni.

Ezeket nem bolygatjuk. És nincs is kifogásunk az ellen, ha a tanács hivatásának egyik legfontosabb részét tekinti abban, hogy a kormánynak, volt és leendő kormányoknak bizalmat szavazzasson. Legyen meg az ő kedve. De a mikor az önálló vámterületről, a gazdasági különválásról van szó: akkor ez a frise bóza-édességű stílus nemesak talpnyalás, de *vétek önmagunk ellen.*

Komárom városa egy csöppet sincs alattunk a negyvennyolccasságban. Sőt, ha

Amerikai szerelmek.

— Két történet. —

Két szerelmi történet — mind a kettő számoru — játszódott le nemrégiben az amerikai előkelő társaság két különböző rétegében. Mind a kettő nagyon jellemző a maga társaságára.

Garth W. Granville dúsgazdag newyorki bankár július hónapban kéjutazásra indult a tengerre és a mexikói öbölben egyszerre eltűnt a hajója fedélzetéről. A tengerbe veszett, annyi bizonyos, de hogy hogyan és mikor, azt soha sem lehetett kideríteni. Ot hét múltán a már kissé elvirágozott, de még mindig szép Garthné, Irországban egészen csendben megesküdött Hartigan Huberttel, a Garth-ház lovászmesterével.

A halál és az esküvő között összefüggés van. És hogy körülbelül micsoda összefüggés, arra világot vet a Garth-pár házasság története. Tipikus amerikai házasság volt ez. Garth az apjától meg az öregapjától örökölte a banküzletet, benne nevelkedett, övé volt minden gondolata. Reggeltől estig az üzletért törte magát, a vagyon gyarapításán dolgozott. Mikor eljött az ideje, hogy megnősüljön, elvette az öreg, dúsgazdag Mac Comb leányát, Lilliet. Szép leány volt és husz milliót hozott a ház-

hoz. Az öreg Mac Comb híres fukar volt és a leánya is odahaza az óriási vagyonhoz képest, szűkösen élt. Mikor férjhez ment, az első gondolata az volt, hogy az amerikai milliárdosok asszonyai módjára, egészen szabadjára eresztve, válogatott fényűzés és izgalom között élhet.

Garth bankár azonban a szolid dúsgazdagok közül való volt és bizonyos polgáriasságával, komor méltósággal rendezte be a háztartását. Évekig tartott, amíg Lillie, asszony lassankint rávette a férjét, hogy a többi milliárdos-asszonyok módjára élhessen. A legnehezebb küzdelem azért folyt, hogy az asszony lovagolhasson. Nagysokára ezt is elérte: eljárt Newyork egyik legelőkelőbb lovaglósiskolájába. Itt volt alkalmazva az ir származású Hartigan Hubert. Csodálatosan ügyes fiatalember volt. Rámekül lovagolt és pompásan tudott a lovakkal bántani, ő volt Garthné mestere. A lovaglósiskolában az asszony oly szenvedélyesen megszerette a nemes sportot, hogy odahaza hátszlóistállót rendezett be magának és istálló-mesternek alkalmazta Hartigant, az ir fiút.

Ettől fogva, nap-nap után Garthné kilovagolt az istállómesterrel. Eleinte magával vitte a kis fiait is, a későbbi kirándulásokról azonban már elmaradtak... Hogy mi történt a lázas hajszolások alatt, amikor urnó és lovászmester gyorslábú paripákon jártak Newyork környékét, nem lehet tudni. Egyszerre azonban az egész

város beszélt Garthné lovas kirándulásairól. A férj ekkor eszmélt fel bankirodájában, ahol az árfolyamok kedvező változásait kergette, és ettől fogva naprenden voltak a viharos jelenetek a házaspár között.

Garth hiába követelte, hogy a felesége bocsássa el a lovászmesterét; már késő volt. El nem válhatott az asszonytól, mert a husz millió már benne volt a bank kombinációiban, tizleteiben; talán már ki sem fizethette volna... Egy szép napon szabadságra, üdülésre ment a tengerre. A mexikói öbölben eltűnt a hajóról. Talán öngyilkos lett, talán más vidéken, új név alatt, új életet kezdett, de talán valami ördögi ügyességgel végrehajtott bűn van az eltűnése mögött. Amerikában pénzzel és ügyességgel minden lehetséges...

A másik szerelmi történet délen, Mexikóban, a nyalka és tüzes véru gazdag spanyol telepítvényesek között játszódott le San-Louis-Poteriban. De Cabrera György volt a vidék legszebb gavallérja. Nagy birtoka is volt, a lányos anyák ugyancsak vetették magukat utána. De Cabrera azonban csakhamar választott, Baranco Anitát jegyezte el magának.

Már ki is tüzték az eljegyzési ünnepet, a melynek a Cabrera birtokán kellett lejátszódnia. Az előtte való napon a vőlegény kilovagolt menyasszonyához, vele töltötte az egész délutánt és meghívta a családját a másnapi kéz-

jól tudjuk, az *Arany ember* városa már akkor is függetlenségi követet küldött a képviselőházba, amikor Arad még a bűnös határhelyességben fetrengett. S ha Komárom ki merete mondani, hogy nem tűri tovább a közös vámterületet és követeli a gazdasági önállóságot: Arad is, a kormánypárti bizonyítvány osztályzatának minden veszélyeztetése nélkül kimondhatja, hogy nem tűri és követeli. Vagy csak *eddig* követeltük?

Többet mondunk. A tanács javaslata annyira rövidszű, hogy még a kormánynak sincs köszönete benne, amelyiknek kedveskedni akar azzal. Ausztriában a képviselő-választások, korteskedések izgalmaiban folyik az agitáció a magyar gazdasági érdekek ellen. Ha ennek ellenében a magyar kormánynak csakugyan az a szándéka, hogy a gazdasági önállóságot megvalósítsa: akkor ebben a törekvésében csak erősítheti, ha mögötte a közvélemény, a törvényhatóságok minél erélyesebbül követelik az önálló vámot. Hiszen az osztrákok eddig is attól kaptak vérszemet, azért követelnek husz éves kiegyezést, mert arra hivatkozhatnak: hiszen ennek a kormánynak ez a képviselőház ugyis mindent megszavaz. S ebben körülbelül igazuk is van. Hát ha most a törvényhatóságok is azt mondják, hogy biznak, biznak, és minden poklokon keresztül biznak abban, amit a kormány tenni fog, akkor Beck, az osztrák kormányelnök egész joggal mondhatja: „Nekünk nem lehet most engedni, — de lásd, kedves Wekerle, a lovagias magyarok az ön kedvéért mindent megtesznek!...”

Nem bánjuk, ha a Huzó István városa tovább is pohárköszöntőzik. Az ország általános elégedetlenségében, zugoldásában legyen egy kis folt, ahonnan mindig a bankettek jóllakott hangja szól. S szavazzanak bizalmat, amennyi csak ráfér a bizantinizmusra váró kormányra. De ebben a nagy kérdésben, a gazdasági önállóság dolgában Aradnak most kell tenni. Arad, az iparos- és kereskedő-város, a gyárvárosi ambíciókkal duzzadó, amely valaha az elsők között kívánta a külön vámot, akkor lenne hü önmagához és ak-

fogóra. Valami történt azonban a jegyesek között, mert De Cabrera sápadtan, izgatottan nyargalt haza, a leány pedig egész nap sirt. Másnap panaszkodott a szüleinek, hogy bajjólátu álma volt és csak nagy nehezen lehetett rábírní, hogy elmenjen a vőlegényéhez az eljegyzésre.

Fényes, méltóságteljes társaság gyűlt más nap össze a festői mexikói ruhában, De Cabrera György haciendájában. Az ebéd után kivezette a háziur a vendégeit az udvarra:

— Fényes mutatónyban lesz részük — mondotta. Van gulyámban egy vad bika. Senki nem bírta eddig vele. Már agyon akarták löni az embereim, de én megakadályoztam. Pusztá kézzel bírom le. Hipnotizálni fogom, úgy szelíditem meg.

A vendégek kérlelték, könyörögtek neki, de a háziur hajthatatlan maradt. Kibocsátották a karámba a vad bikát. De Cabrera György még egy kéréselő pillantást vetett a menyasszonyára, aztán halálsápadtan, de határozottan belépett a dűhtől toporzókoló állathoz. Mikor a bika meglátta az embert a karámban, rárontott és a szarvával háromszor a levegőbe dobta. Másodszor és harmadszor már csak holttestet nyársalt fel.

kor tenne szolgálatot az önálló vámterületnek, meg a kormánynak is, ha nem rökönyödnék meg a komáromi átirat önérzetes hangján, hanem hozzátenné, hogy bottal kellene kivenni a kormányt, ha az önálló vámterületet nem csinálja meg. E mellett a bizalom is megfér. Mert, ha némelyek kétkednek is benne, föl meríteni a tanács, hogy ez a tündöklő erényű kormány az önálló vámterületet nem fogja megcsinálni?

Májusi közgyűlés.

A lóvasutársaság kérvénye. — Az automobil-közlekedés. — A kivándorlás csökkentése. — A cukorkartell megszüntetése. — A kulturpalota helye. — Az aradi gyufagyár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

A város törvényhatósági bizottsága szerdán délután négy órakor tartja május havi rendes közgyűlését, amely felette érdekesnek ígérkezik. A közgyűlés elé több közérdekű tárgy kerül, amelyekkel ma délelőtt megtartott ülésén foglalkozott a városi tanács, hogy az egyes tárgyakra vonatkozólag meghozza javaslatait. A közgyűlés elé kerülő fontos ügyeket és a tanácsnak ezekre vonatkozó javaslatait az alábbiakban ismertetjük:

Az aradi lóvasutársaság tudvalevőleg terület-használati engedélyért folyamodott a városhoz, hogy a kitérőket megnagyobbítsa. A közlekedésügyi bizottság multkori ülésén a terület-használati engedély megadása ellen foglalt állást. A tanács szintén elutasító javaslattal terjeszti a lóvasutársaság kérelmét a közgyűlés elé.

Az *automobil omnibusz* közlekedésre vonatkozó jóváhagyó belügyminiszteri leirat szintén foglalkoztatni fogja a törvényhatóságot. A tanács ugyanis azt javasolja a közgyűlésnek, bizza meg a polgármestert, hogy az automobilok megrendeléséhez szükséges kölcsön beszerzésére tegye meg az intézkedéseket és utasítsa a tanácsot, hogy az automobil-közlekedésre vonatkozó szabályrendeletet készítse el.

Szabolcsvármegye átiratot intézett a városhoz, hogy írjon fel a képviselőházhoz a kivándorlás csökkentése érdekében. A tanács azzal a javaslattal küldi az átiratot a törvényhatóság elé, hogy a szabolcsvármegyeihez hasonló szellemű feliratot intézzen az országgyűléshez.

Nemrégiben Pozsonyváros közönsége átiratot a városhoz, hogy a cukor-surtax elejtése, a cukorkartell megszüntetése érdekében írjon fel az országgyűléshez. A törvényhatósági bizottság előbb az aradi kereskedelmi és iparkamara véleményét kérte. A tanács a kamara véleménye alapján azt javasolja, hogy a közgyűlés írjon fel a képviselőházhoz.

A kulturpalota helyének kijelölése ügyében a tanács nem helyezkedett a városrendezési bizottság álláspontjára, hogy a kulturpalota a Béla térre kerüljön, hanem azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a kulturpalota helyét a Baross-parkban jelölje ki.

Az Aradon létesítendő gyufagyár részére kért kedvezmények megadását a tanács a gyár-alapítási bizottságnak már ismertetett feltételei alapján javasolja.

Feloszlatott népgyűlés.

Katonaság a Munkás-Otthon előtt Izgalmas beavatkozás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Az aradi szociáldemokrata párt tegnap délután provokálta a hatósági beavatkozást. Kihívta pedig azzal, hogy a főkapitány által betiltott népgyűlést a tilalom dacára mégis megtartotta. A pártvezetőség ugyanis kijátszva a hatóságot, zárt helyre, a kora délutáni órákba hívta össze a munkásokat, hogy a hatalmi kérdésben: a bizalmi férfi rendszer elismertetésében állást foglaljon.

A rendőrség tudomást szerzett a betiltott népgyűlés megtartásáról s a Munkás-Otthon elé vonult. Egyidőben jelent meg a katonaság is, amely a főkapitány intézkedésére hadi felszerelésben vonult ki. A rendőrség tapintatos viselkedésének köszönhető, hogy összeütközésre nem került a sor s a munkások a népgyűlés feloszlatása után részint eltávoztak a Munkás-Otthonból részint a szakszervezeti helyiségekbe húzódtak.

A népgyűlés feloszlatásáról tudósítónk az alábbiakat jelenti:

(A betiltott népgyűlés.)

Az aradi szociáldemokrata-párt vezetősége szombaton tudvalevőleg bejelentette a rendőrhatalóságnál, hogy az összmunkásság vasárnap délután négy órakor népgyűlést tart a Szabadság téren, *Sarlot* Domokos főkapitány, tekintettel arra, hogy a munkások hangulata amúgy is felette izgatott, nem vette tudomásul a bejelentést, illetőleg nem engedte meg a népgyűlés megtartását. A kérvényezők erre a határozat ellen felebbezést jelentettek be *Varjassy* Lajos polgármesterhez, mint másodfoku hatósághoz. A polgármester a főkapitány határozatát jóváhagyta, amire a pártvezetőség táviratot intézett *Andrássy* Gyula belügyminiszterhez és a népgyűlés engedélyezését kérte. A belügyminiszter a távirati felebbezést válasz nélkül hagyta.

A munkások, annak dacára, hogy nem kaptak engedélyt, mégis megtartották vasárnap délután a népgyűlést. A kora délutáni órákban kezdtek a munkások a Hunyadi-utcai Munkás-Otthonban gyülekezni. Három óra felé már zsufolásig megtelt az Otthon terme s a népgyűlést megkezdték. Az első és egyúttal utolsó szónok *Strengár Demján* Száva volt, aki körülbelül egy óra hosszat tartó beszédben ismertette az építőmunkások helyzetét.

Négy óra előtt értesült az engedély nélkül megtartott népgyűlésről *Sarlot* Domokos főkapitány és azonnal intézkedett, hogy a népgyűlést feloszlassák. A főkapitány egyúttal telefonon katonai kirendeltséget kért a várból, hogy szükség esetén karhatalommal oszlassa fel a népgyűlést.

(Katonaság a Munkás-Otthon előtt.)

Négy órára járt már az idő, amikor egyszerre az Asztalos Sándor-utca felől felhangzott a kürt riadása. Egy század 33 ik gyalogezredbeli katona jött a várból. A század élén *Seidl* Frigyes százados lóháton haladt. A teljes hadi felszereléssel vonuló, poros, a hőégtől kipirult arcú bakák nagy feltűnést keltettek a sétáló közönség körében annál is inkább, mert vasárnap a katonaság csak nagyon fontos okokból vonul ki teljes hadi felszereléssel.

A század közös baka az Asztalos Sándor-utcán és a Szabadság-téren átvonulva, a Hunyadi-utca kanyarodott. A kúrtharsóság ki-

esalta a kávéházak közönségét, amely izgatottan tódult a Munkás-Otthon felé. A Hunyadi-utca lakóit is fellármázta a katonaság megjelenése s néhány perc alatt a házak ablakaiban ijedt arcú nők jelentek meg.

A katonák a Munkás-Otthon előtt megálltak s a százados lábhoz vezényelte a fegyvereket. Néhány nő ijedten felsikoltott, mert azt hitte, hogy a százados tüzet vezényel. Ideges mozgás keletkezett erre a több száz főre menő tömegben. Csakhamar azonban helyreállt a nyugalom, mert Seidl százados pihenyt vezényelt, maga pedig lovával a Munkás-Otthon kapujával szemben helyezkedett el.

A Munkás Otthonban összegyülekezett munkások között néhány pillanat alatt elterjedt a katonaság megjelenésének híre. A munkásság tömegesen kitódult az utcára és a gyalogjárón felállva, farkasszemet nézett a pihenő katonasággal. A higgadtabb munkások ilyen szavakkal intették a fiatalokat:

— Nyugalom elvtársak! Nem kell kikezdeni a szuronyokkal.

A jobbára román ajkú katonák pedig dühösen néztek maguk elé, mert a szocialisták miatt vasárnap délután kellett kivonulniok a nehéz felszereléssel.

(A népgyűlést feloszlatják.)

Már vagy öt percig állott a katonaság a Munkás-Otthon előtt, amikor megjelent a rendőrség. Berecz Ferenc alkapitány, Moldován Odön és Szepekovszky Teofil rendőrhadnagyok és Rád István rendőrfelügyelő több detektívvel és egy szakasz rendőrrel vonultak a népgyűlés színhelye elé. A rendőrök néhány perc alatt megtisztították a gyalogjárókat a közönségtől.

A rendőrtisztek ezután bementek a Munkás-Otthonba, ahol Berecz Ferenc rendőrkapitány feloszlatta a népgyűlést és a munkásokat távozásra szólította fel. Csak többszöri felszólításra engedelmessé váltak a munkások, akiknek egyrésze elhagyta a Munkás-Otthont, másrésze pedig a szakszervezeti helyiségekbe vonult vissza.

Körülbelül negyedórát tartott, amíg a munkások eltávoztak. Erre Berecz alkapitány felkérte Seidl századost, hogy a katonaságot vezesse a városházára. A század ismét négyes-sorban állott fel és a városházára vonult, ahol körülbelül öt óráig készenlétben volt. A város házában még Edvárd-huszárok is készenlétben voltak. A katonaság felett *Matskássy* Ferenc huszárparancsnokolt. A főkapitány intézkedésére a várban egy egész zászlóalj volt vasárnap délután készenlétben.

A katonaság távozása után a Hunyadi-utcában és Szabadság-téren kisebb-nagyobb csapatokban tárgyalták a történeteket. A rendőrség felszólítására a csapatok hamarosan széjjeloszlottak. A detektívek egészen estig kerékpáron járták be a várost. Rendzavarás nem történt.

MULATSÁGOK.

(=) Tánctáncpróba. Az aradi polgári leányiskola növendékei tegnap tartották meg táncpróbájukat. A szépen sikerült táncpróbán általános figyelmet keltettek ügyes táncművészetükkel a növendékek közül a Schram-nővérek, Bittó Ilonka, Stranzky Ida, Spitz Ilonka, Oggelmer Pálma, Berkovits Jolán, Korányi Emma, Krón Jolán, Lichtmann Eerzsi, Feifer Giza, Pucher nővérek, Róna Böske, Singer Vilma, Steinberger Erzsi, Verzár Jolán, Bokor Gizella, Csallagovits Józsa, Czeiler Mariska, Finta Sári, Gebhart Juci, Maltoz Emma, Nagy Aranka. A menüette-táncban Finta Sárika, Blaskovits Márta ügyeskedtek, míg a magyar toborzóban Balázs Emmuska, Zászló Katica, Kohlmann Ilona, Kling Ilona keltettek feltűnést. A siker Szathmáry Etelka tánc-tanítónő ügyes módszerét dicséri.

(=) A polgári leányiskola ünnepélye. A polgári leányiskola vasárnap délután 5 órakor a polgári fiúiskola dísztermében jótékonycélu ünnepélyt rendezett. Az ünnepélynek hosszú és változatos műsora volt, amelyen szavatelok, magán- és kardalok, daljáték és táncok követték egymást. A növendékek egytől-egyig jól megállották helyeiket. Sok tapsot kaptak a „Vadrózsza” című ifjúsági daljáték és a „Virágalom” című élőkép szereplői. A táncrészleteket többször megismételtették.

A táborig püspök Aradon.

Diadalkapu a várban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

A hadsereg lelkészi karának legfőbb dignitáriusa, *Belopotoczky* Kálmán dr. fölszentelt püspök, apostoli táborig helynök holnap, kedden reggel Aradra érkezik. Mintegy tíz eszendeje, hogy a magas katonai és egyházi méltóság utóljára meglátogatta az aradi helyőrséget, amely most is — miként a 90 es évek végén — rendkívül díszes és ünnepies fogadtatásban részesíti előkelő vendégét.

Belopotoczky dr. az erdélyi gyorsvonattal reggel 8 órakor érkezik az aradi pályaudvarra, ahol *Arendt* Lajos vezérőrnagy vezetése mellett a helyőrség összes csapatparancsnokai, törzstisztsjei és számos főtiszt fogadják. A vonatról leszálló püspöknek *Dietrich* Albert ezredesnek kis leánya, *Margitka* rövid üdvözlő vers kíséretében pompás fehér virágcsokrot nyújt át, amelynek violaszínű szalagjait ez a fölírás díszíti:

Belopotoczky Kálmán dr. apostoli táborig helynök ő excellenciájának — az aradi és küsszentmiklósi helyőrségek.

Az üdvözlés végeztével *Belopotoczky* dr. és a tisztelgésre megjelentek az aradi templomok harangjainak zugása közben a Fehér Kereszt-szállóba hajtatnak, ahonnan az illusztris vendég és kísérete a várba vonul. Már napok óta nagyban folyt a munka a várnak fényes díszítésére és a lombbal bevont pompás oszlopsorok, a vár bejáratán fölállított gyönyörű diadalkapu dicséretére szolgál a serényen buzgólkodó rendező-bizottságnak, amelyet a helyőrség tisztikarából az ünnepies alkalomra kiküldtek.

A várbeli helyőrségi templomban a táborig püspök megérkezése után ünnepi istentisztelet lesz, amelyet *Belopotoczky* Kálmán celebrál, *Zsigmond* Endre temesvári táborig szuperior és *Allersdorfer* Julián Endre aradi katonai lelkész segítségével. A nagymisén résztvesz a helyőrség összes magasabb tisztjein kívül a házi-ered katolikus legénysége is, teljes díszben, szolgálati jelvények nélkül. A mise zenéjét a 33. ezred zenekara látja el, *Zellner* Vilmos karmester vezetése alatt.

Az istentisztelet után a magas vendég látogatásokat tesz a polgári és katonai hatóságoknál, délben egy órakor pedig megjelenik a Fehér Kereszt tőlükertjében tiszteletére rendezett díszében, amelyre a helyőrség tisztikara meghívta *Károlyi* Gyula gróf főispánt, *Varjassy* Lajos polgármestert, továbbá Pap I. János gör. kel. püspök, Csák Cirjék dr. minorita rendfőnök, Hamzsea Ágoston püspöki helynök, *Tellesku* György, Csécsi Imre, *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi és *Zsupánszky* Sztanimár esperest.

A táborig püspök csak egy napot időz Aradon.

Csanádi siralmak.

A kivándorlás ellen. — Kölcsönök építkezésre. —

A munkásházak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 6.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg második évnegyedes közgyűlését, *Návay* Tamás főispán elnöklésével. A gyűlésen a bizottság tagjai feltűnő nagy számmal jelentek meg s ott volt közöttük: *Justh* Gyula házelnök, *Návay* Lajos dr. alelnök és *Glac* Antal bihari főispán.

A gyűlésre száznál több tárgy van kitűzve, amelyek nagyobbára átiratok, jelentések, számadások és községi ügyek.

A gyűlést *Návay* Lajos dr. azon indítványa vezette be, amelyet a mult közigazgatási bizottsági ülésen bejelentett a kivándorlás ügyében. Ugy áll a dolog, hogy ügynökök csábítása miatt néhány hó óta *óridsi nagy* Csanádmegye területéről a kivándorlás. Maholnap *nem marad munkásház*. Hogy a kivándorlást megnehezítsék, arról volt szó a multkor hosszasan s annak a következménye volt a mai önálló indítvány, amelyben a törvény olyirányu módosítását kívánják, hogy utlevelet csak a belügyminiszter adhasson ki. Ez az utlevél megszerzését hosszadalmassá és bonyolulttá teszi s elveszi a kedvet a kivándorlástól.

A törvényhatóság az indítványt egyhangulag elfogadta s ezt önálló feliratban adja az országgyűlés tudomására, egyben pedig hozzájárult Szabolcsmegye hasonló szellemű átiratához is.

A szolgabírói lakok egytől-egyig nagyon rozoga állapotban vannak a megye területén. *Hervay* István alispán biztatást nyert arra nézve, hogy az épületek helyrehozhatása céljából a miniszter meg fogja engedni évi 2400 koronának a költségvetésbe való beillesztését mindaddig az időig, míg az épületek teljesen rendbe nem jönnek. Erre az ígéretre támaszkodva ma már aztán megvett a törvényhatóság Battonyán egy házat 80.000 koronáért, mivel hogy itt a legrosszabb a szolgabírói lak s felir a miniszterhez, hogy az általa engedélyezendő évi segélyre kölcsönt vehessen fel a megye.

A munkásházak építését illetőleg véglegesen határozott a bizottság. Hozzájárult az alispán eddigi intézkedéseivel, jóváhagyta az árlejtést s felhatalmazta az alispánt az építkezések megkezdésére. *Návay* Lajos dr. indítványára pedig hálás köszönetet mondott a törvényhatóság az alispánnak fáradhatlan és sikeres működéséért.

A mai gyűlés 1 óra után végződött s holnap délelőtt folytatják.

TÁVIRATOK.

Pacak a kiegyezésről.

Bécs, május 6. A Slavische Korrespondenz jelentése szerint Pacak dr. miniszter tegnap Chrudinban mondott beszédében a Magyarországgal való kiegyezési tárgyalásokról is szólt és biztosította hallgatóit, hogy az osztrák kormánynak eddig szabadkeze van és el van szánva, hogy csak oly kiegyezést köt, amely Ausztria összes érdekeit megvédi és hogy inkább nem köti meg a kiegyezést, semhogy megengedné, hogy Ausztria érdekei károsodjanak.

A honvédruha reformja,

vagy:

Le az uniformissal!

Arad, május 6.

Vannak olyan emberek, sőt hölgyek is, akik rajonganak az uniformisért, amely *snejdig*-gé teszi a benne rejlő embert. Ez a rajongás érthető is, hiszen szép az uniformis és jól fest. Viszont vannak olyan emberek is, akik szeretik az uniformist levetni. Az ilyen emberek rendszerint a tisztek közül kerülnek ki s az uniformist polgári ruhával cserélik fel.

Végül vannak emberek, akik uniformis nélkül szeretnek járni, például forró nyáron a hűvös szobában. Ilyenkor abban a bizonyos ruhadarabban járkálnak, amelyet a művelt franciák lobogó fokosnak neveznek, amely azonban alapjában nem más, mint közönséges izé... Több, mint uszónadrág.

Legeslegvégül van olyan ember is, aki a nyilvánosság előtt veti le az uniformisát és a fentemlített lobogó ruhadarabban jár-kél. Az uniformist levétőknek ezt az új és ritka típusát ma délelőtt fedték fel a Baross-parkban.

Ma délelőtt a Baross-park árnyékos fái alatt nevelónok nevelték a neveletlen csemetéket. Egyszerre a távolban feltűntek egy uniformis körvonalai. A nevelónok szeme felcsillant az uniformis láttára, bár ez kissé imbolyogva közeledett. Amikor már egészen közel volt, akkor látták meg, hogy az egyenruhában egy honvédtiszt van. A tiszt ur leült egy padra Valészinűleg nagyon melege lehetett, mert ledobta magáról az egész diszes uniformist és abban a bizonyos uszónadrágokon ruhadarabban támolygott tovább.

A villogó ruhadarabot a madmoázelleknek meglatni, sikoltozni és futásnak eredni: pillanat műve volt. A hadnagy ur pedig bármennyire is elvesztette a józanságát, a kardját mégsem vesztette el. Sőt ellenkezőleg. A kezében szorongatta, majd kirántotta és örülten kezdett vele hadonázni.

Még valami baj is történhetett volna, ha hamarosan nem érkezik meg Vidéky Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt két rendőrrel és rá nem adják a hadnagyra az egyenruhát. Ezt a műveletet a rendőrök olyan szakavatottsággal végezték, hogy bármely felöltötetónó elbujhatott volna szegényében. Vidéky karonfogta a hadnagyot és felkísérte a városházára. A hadnagy közben folyton ölelgette Vidékyt és a fülébe sugta:

— Edes kartárs a másik fakultáson!

A városházán igazolta magát, majd kocsit hozatott és elhajtattott. A hadnagy ellen *közszemérem elleni kihágás* miatt megindítják az eljárást.

A Schöberl-város.

Arad bizalmat szállit.

Nem kell az önálló vámterület.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Az egész ország feszült érdeklődéssel várja az Ausztriával való kiegyezés létrejöttét. Az eddigi csatározások a biztos vereséget helyezik kilátásba. Az első, amit a magyar kormány a kiegyezési tárgyalások eddigi folyama alatt feladott, a Széll-Körber-féle egyezmény volt, amely biztosította Magyarországot, hogy 1907-ben lép az önálló vámterület jogi állapotába. A koalíciós kormány ezután lemondott az önálló magyar jegybankról s most még arról folynak a tanácskozások, hogy noszsu- vagy rövidlejáratu vámszerződésbe lépjen a monarchia két állama.

Az eddig szenvedett vereségek már a függetlenségi pártban nagy lehangoltságot

keltének. A törvényhatóságok pedig határozott hangon követelik a kormánytól a gazdasági függetlenség kivívását.

Legutóbb Komárom város közönsége intézett feliratot a képviselőházhoz és ebben erélyesen *tiltakozott a gazdasági közönség meghosszabbítása ellen*, továbbá követelte, hogy a kormány az önálló vámterületet mármost létrehozza és az önálló magyar jegybankot minél előbb felállítsa. Végül felszólította a képviselőházat, hogy gazdasági önállóságunkat törvényben biztosítsa. Komárom város törvényhatósága megküldötte a feliratot Aradvárosához is azzal, hogy a képviselőházhoz intézendő hasonló szellemű felirattal támogassa azt.

A városi tanács a szerdai közgyűlés tárgysorozatára tüzte Komárom város átiratát és a mai előkészítő ülésen foglalkozott vele. A tanács azzal a javaslattal terjeszti az átiratot a közgyűlés elé, mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy *feltétlenül bizik a kormány hazafias működésében és bizik a képviselőház bölcsességében és hazafiságában*. Teljes meggyőződése, hogy gazdasági önállóságunk biztosítása érdekében hazánk javára és a nemzet óhajának megvalósítására a képviselőház és a kormány minden lehető el fog követni. A tanács egyuttal azt is javaslatba hozza, hogy a törvényhatósági bizottság Komárom város átiratát vegye tudomásul, de ne intézzen a képviselőházhoz hasonló szellemű feliratot.

Párbeszéd egy kávéházban.

— A péksztrájkhoz. —

— *Reitenetes! Se kifli, se zsemle!*

— *És maga ezen kétségbeesik?*

— ???

— *Na igen! Hiszen még van két — térdkalácsa!*

A váltó, mint olyan.

Becsapott aradi kereskedő.

A szellemes lakatos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Furfangos módon csalt meg egy aradi lakatos mester néhány héttel ezelőtt egy szabadságtéri vaskereskedőt, akivel rendes üzleti összeköttetésben állott. Az összeg, amelyért az élelmes ember letért az igazság útjáról, távolról sem éri meg azt a leleményességet, amelylyel a jól kieszelt tervet keresztül vitte, bár valószínűleg nem rajta mulott, hogy a mütét többet nem hozott a konyhájára.

Weisz Jenő aradi lakatos mester az üzletéhez szükséges vasárakat régebb idő óta Pöhm János vaskereskedőnél szokta beszerezni.

A vaskereskedő ismerte Weisz Jenőt s gyakran nyújtott neki kisebb nagyobb összegek erejéig hitelt. Ez év elején is mintegy 70 korona értékű árut vásárolt a lakatos, a melyért pénz helyett csupán váltót adott. Pöhm János zsrálta azt s február 1-én beváltotta a Viktória aradi takarékpénztárnál. Eddig teljesen rendben is lett volna a dolog. Történt azonban, hogy március vége felé az utolsó tillérjét is kiadta Weisz Jenő. Kereste, kutatta a pénzek forrását, de sehogy sem akadt rá. Ekkor jutott eszébe a Viktóriánál elhelyezett váltó.

Szerzett egy váltóúrlapot, kiállította 65 koronáról és ártatlan képpel beállított Pöhm Jánoshoz:

— Törleszteni szeretnék erre a váltóra öt

koronát. Ugyan kérem, adja rá a zsróját a tekintetes ur!

A vaskereskedő semmi különöset nem látott a dologban és szó nélkül aláírta a váltót. Weisz Jenőnek felcsillantak a szemei. Ki tudná, ha ő nem, hogy a váltó egy jó aláírással biztos pénz? A törlesztésre és prolongálásra azonban ő gondolt legkevésbé.

Ahelyett, hogy a Viktóriába ment volna, átsietett Csutak Károly temetkezési vállalkozóhoz, s 65 korona ellenében nála helyezte el az új váltót.

A dolog sohse derül ki, ha Weisz Jenő nem olyan határtalanul könnyelmű, mint a milyen és kellő időben rendezni kötelezettségeit. A lakatosmesternek azonban kisebb gondja is nagyobb volt ennél s így megesett vele az a kellemetlenség, hogy Pöhm Jánosnak úgy a Viktória, mint Csutak Károly a lejáratkor egyszerre mutatták be kifizetés céljából a maguk váltóit.

Hogy milyen képet vágott a dologhoz Pöhm János, arról nem szól a krónika, de tény, hogy fizetett mint a köles. A pénzéről le is mondott már, de nem mondott le arról az élvezetről, hogy Weisz Jenőt a hűvösre tétesse, s ügyvédje útján ma megtette ellene a büntetőjárásbiróságnál a feljelentést.

Polónyi megnyilatkozott.

A sajtó! A sajtó!

Az exminiszter fájdalmai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 6.

Polónyi Géza, Magyarország volt igazságügyminisztere, a Gschwindt-gyár volt ügyésze, Benkő Róza barátja, a nagy Róza bizalmasa, jelenleg köröskényi magánzó ma megnyilatkozott. A puritán férfiut ugyanis kihallgatták abban a sajtóperben, melyet ugyanis ő indított Lengyel Zoltán ellen, a miniszteri székből való kibuktatás és járuléka miatt. A puritán férfiu felhasználta az alkalmat és nem szívesen bár, de igyekezett megrugni a sajtót és megsimogatni saját nagyságát. A puritán férfiu ugyanis Köröskényben is az maradt, ami volt: Polónyi Géza. És ez mindent megmagyaráz.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Polónyi Géza volt igazságügyminiszter ma délelőtt megjelent Kiss István vizsgálóbíró előtt, a ki a Lengyel Zoltán ellen indított eljárásból kifolyólag akarta kihallgatni.

Mikor Polónyi Géza a vizsgálóbíró hivatalos helyiségéből távozott, a folyóson több újságíró felkérte, mondaná el kivonatban a vizsgálóbíró előtt tett vallomását.

Polónyi tiltakozott a kívánság teljesítése ellen, később azonban a következő kijelentéseket tette:

— Helytelennek tartom, hogy folyamatban lévő perek részletei folyton a nyilvánosság elé kerüljenek. Tartózkodom attól, hogy vallomás részleteit elmondjam, miután azonban Lengyel Zoltán lépten-nyomon kikürtöli az ő vallomását a közönség tájékoztatására, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a vizsgálóbíró előtt való megjelenésemnek kettős célja volt. Az egyik az, megakartam világítani miért húzódik az én perem. Már három hónapja elmúlt, hogy feljelentésemet beadtam s ezalatt a hosszú idő alatt nem tudták oda juttatni Lengyel Zoltánt, aki folyton azon kiabált, hogy a bíróság elé akar menni *hogy bizonyítékait előadhassa volna*. A másik az, hogy álláspontomat a vizsgálóbíró előtt előadhassam. E tekintetben csak annyit közlök, hogy a bizonyítékok eléterjesztésében való buj-

kálás olyan mérveket ölt, hogy ez a per is egyik mélyreható bizonyítéka annak, hogy a sajtó eljárás sürgős reformra szorul. Nem sokára meg fog róla győződni a közönség, hogy Lengyel Zoltánnak és szövetségeseinek az a törekvése, hogy miután előbbi rágalmaikat bebizonyítani nem tudják, *újabb rágalmaikkal foglalkoztassák a hirszerzős közönséget.* A sajtóper eljárását okvetlenül reformálni kell. Ez nem a sajtószabadság kérdése, mert a szabad sajtó senki sem bántja, szükséges azonban gondoskodni arról, hogy a cégéres rágalmozók ellen oltalmat találjanak a polgárok.

Gyilkos szülésznő.

Egy színésznő tragédiája.

A budapesti Fülöp Juliák.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 6.

A debreceni asszonyi szörny, akinek lelkét oly sok és súlyos bűn terheli, természetesen nem az egyetlen; elvetemedett manipulációról hirhedt angyalcsináló. A fővárosban és környékén sok Fülöp Julia működik, olcsón másvilágra szállítván a fejlődő gyermekkel együtt a könnyelmű vagy szegényüket leplező nőket is. Egy ilyen budapesti szülésznő bűnös tüzelmének ma is áldozatul esett egy fiatal színésznő, mert a gonosz asszony „kezelése” során vérmérgezésbe esett és mielőtt még az orvosi tudomány segíthetett volna rajta, rövid szenvedés után a szülészeti klinikán meghalt.

A fiatal nő tragikus esetéről fővárosi tudósítónk az alábbiakat táviratozza:

Ma délelőtt Bársony István dr. tanár Baross-utcai szülészeti klinikájára hozták *Goalik* Emma 22 éves színésznőt, a színészakadémia végzett növendékét. A fiatal lány *vérmérgezés* tünetei között súlyosan megbetegedett és ezért vitte be a klinikára anyja és házi orvosa, Schrott Antal dr., aki Bársony tanárnak elmondta, hogy a leány áldozatul esett egy gyermekgyilkos boszorkánynak. A leány később magához hívatta a tanársegédet és a következő vallomást tette:

— Viszonyom volt egy színésszel. Nevét nem árulom el, mert neki semmi köze a szerencsétlen fordulathoz. Amikor észrevettem, hogy a viszony nem marad eredménytelen, elmentem egy szülésznőhöz, aki 15 forintért vállalkozott arra, hogy megszabadít a szegényemtől. Tapasztalatlan voltam s az asszony rettenetes módon csábított. Elmondta, hogy egy magamfajta tisztességes leány egész jövőjét kockára teszi és kis áldozattal megszabadulhat minden szegénytől. Én ráálltam, elvesztettem az eszemet és meghagytam magamat operálni. A szülésznő nevére már nem emlékezem, csak azt tudom, hogy a Baross-utcában lakik és egész klinikája van a szerencsétlen nők számára.

Többet nem mondhatott a színésznő, mert visszahanyatlott párnáira és meghalt.

Még halála előtt a színésznő anyja, *Goalik* Károlyné, a Nemzeti Színház öltöztetőnője és a házi orvos följelentést tettek a rendőrségen a szülésznő ellen. A főkapitányság azonnal szigorú vizsgálatot indított és orvosi szakvéleményért ártirt Bársony István tanárhoz is. A tanár véleménye megerősítette a gyanút és közölte, hogy mit vallott a leány a tanársegéd előtt. A professzor azt is írta, hogy tenni kell végre valamit a gombamódra megszaporozott szülésznők megrendszabályozására, mert folyton több és több az áldozatuk.

A rendőrségen nagy titokban és erélyllyel folyik a vizsgálat és már nyomában vannak a bűnös asszonynak.

Az aradi sztrájkvilág.

Nem lesz általános sztrájk. — Elutaztatják a munkásokat. — Szerbia, Ausztria, Németország, Amerika. — Újabb sztrájk. — Üzemműhelyek. — Feloszlatai rémhírek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Az aradi munkásmozgalmak a tegnapi népgyűlés feloszlatajának és a hatóság erélyes fellépésének hatása alatt egészen más irányba terelődnek, mint ahogyan a szociálista pártvezetőség eleinte tervezte. A pártvezetőség ugyanis azzal a tervvel foglalkozott, hogy általános sztrájkot szervez, hogy ezáltal kényszerítse a munkaadókat a bizalmi férfi-rendszer elismerésére.

A pártvezetőség ezt a veszedelmes tervet elejtette és egészen más taktikához folyamodott. Elhatározta ugyanis, hogy az összes kizárt aradi munkásokat elutaztatja. Ezzel a pártvezetőség azt akarja elérni, hogy az aradi építőmesterek ne kapjanak munkaerőt.

A munkásmozgalmakról tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Elutaztatják a munkásokat.

Az általános sztrájk eszméjét, amelylyel az aradi szociáldemokrata-párt fenyegetőzött, most már végleg elejtette. Sokkal célszerűbbnek találta ugyanis a munkaadók legyőzésére azt, ha az összes kizárt munkásokat elutaztatja.

A kizárt munkások közül már eddig is számosan elutaztak Aradról. A mai napig 60 famunkás, 50 festősegéd, 32 vas- és fémmunkás és 19 pékmunkás hagyta itt Aradot. Az épületlakatosok közül, akik már szombaton sztrájkba állottak, már annyian utaztak el, hogy mindössze huszonnégyen maradtak Aradon.

Az Aradról elutazott munkások nemcsak Aradot, hanem Magyarországot is végleg elhagyják, mert itt a munkaadók is szervezetet alkotnak, amelylyel a harcot nem tudják könnyen felvenni. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Amerikába mindössze egy festősegéd ment. A többiek részint Ausztriába, részint Szerbiába és Németországba utaztak.

A sztrájk-törők.

A bérharcok alkalmával csak nagyritkán fordul elő, hogy egyes munkások cserbenhagyják társaikat, munkába állanak s így sztrájk-törők lesznek. Ezt nem a munkásság egyetértésével, hanem a sztrájkoló zömének terrorizmusával lehet megmagyarázni.

Az aradi építőmunkások sztrájkja nagyon sok sztrájk-törésre adott okot. Például a kőművesmunkások abba sem hagyták a munkát. Ma reggel valamennyien mejelentek az építkezéseknél és egész nap dolgoztak. Az összes sztrájkoló szakmák közül a pékszakma az egyedüli, amelyből egyetlen sztrájk-törő sem akadt. Sok sztrájk-törő van a festőmunkások között. Eddig 28 festősegéd írta alá az építőmesterek szövetségének munka- és bérfeltételeit, vagyis elismerik az építőmesterek ama álláspontját, hogy a bizalmiférfi-rendszer felesleges. Ezek a festőmunkások ma már munkába is állottak.

Két üzemműhely.

A kizárt festőmunkások üzemműhelyt létesítettek, amely ma már meg is kezdte a munkát. A munkaadók szövetsége erre azzal felelt, hogy az összes aradi festékkereskedéseket zárlat alá helyezte, amivel azt akarta elérni, hogy az üzemműhely részére a segédek ne szerezhesék be a szükséges anyagokat.

A munkások azonban a zárlatot kijátszot-

ták és mégis Aradon sikerült festékszükségleteket beszerezni. Az üzemműhely eddig igen sok megrendelést kapott.

A sűtőmunkások üzemműhelye tekintetében az aradi szociáldemokrata-párt végrehajtó-bizottsága holnap ülést tart. Ezen az ülésen a végrehajtó bizottság határozni fog afelett, hogy egyáltalában felállítják-e az üzemműhelyt és hogy milyen álláspontot foglaljon el a párt a vendéglősök és kávéosoknak az üzemműhely ellen tervezett bojkottjával szemben.

Hír szerint a párt arra az elhatározásra jut, hogy az illető kávéházakat és vendéglőket a munkásság meg fogja szállni.

Újabb sztrájk.

Az eddigi sztrájkok száma egygyel szaporodott. A butorasztalosmunkások ugyanis szolidaritást vállaltak a kizárt épületasztalosokkal és ma valamennyien kiléptek a munkából és kikérték munkakönyveiket. Ma az összes aradi asztalosműhelyekben szünetelt a munka.

Mese a szakszervezetek feloszlatajáról.

A munkásság körében a tegnapi népgyűlés feloszlatajával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, mintha Sarlot Domokos főkapitány érintkezésbe lépett volna Andrássy Gyula gróf belügyminiszterrel és felhatalmazást kért volna a szakszervezetek feloszlatajára, ha a munkások általános sztrájkot szerveznek. Az a hír is tartotta magát, hogy a belügyminiszter állítólag bizalmasan utasította is már a főkapitányt, hogy általános sztrájk esetén a szakszervezeteket feloszlassa.

Utána jártunk a dolognak a rendőrségen, ahol azt az értesülést nyertük, hogy a főkapitány nem is gondolt a szakszervezetek feloszlatajára s hogy az egész hír nem egyéb alaptalan koholmánynál, amelylyel a munkásság hangulatát egyesek még jobban fel akarják izgatni a hatóság ellen.

Arról azonban biztos értesülésünk van, hogy Sarlot főkapitány abban az esetben, ha a munkásság izgatottsága és folytonos izgatása nem fog hamarosan megszűnni, a *Munkás-Otthon* oszlatja fel és elrendeli, hogy a Munkás-Otthonban levő szakszervezeti helyiségeket máshová helyezzek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Az ördög, vigjáték.
Szerda: Kurucz Feja Dávid, színmű.
Csütörtök: Délután: Pirooska és a farkas, bohózat. Este: Vig özvegy, operette.
Péntek: Uránia tudományos színház előadása.
Szombat: Uránia tudományos színház előadása.
Vasárnap: Uránia tudományos színház előadása.

Az ördög.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Bemutató előadás.)

Mikor a könyvpiacon megjelent Molnár Ferenc Az ördög című könyve, valóságos „ördög-láz” fogta el az embereket. Kézről-kézre adták a szenzációs könyvet, kiolvasták, átolvasták, tanulmányozták, betanulták és egyébről sem beszéltek, mint az ördögről, az utolsó évek legnagyobb magyar irodalmi sikeréről. Mikor minden dicséretből kifogytak, akkor elkezdtek sajnálni Molnár Ferencet, hogy legalább is nem szerbnek született, mert akkor világirodalmi esemény lenne Az ördög.

Ilyenek voltak a nevezetes aradi bemutató előzményei. Senki sem csodálkozott tehát ma este, mikor kánikulai hőségben zsufolt nézőtér előtt mutatták be a nagy sikerű darabot.

Minden előzetes véleményt, a legmagasztalóbbakat is szankcionáljuk a bemutató után.

Molnár Ferenc vígjátéka klasszikus mű, mely csimborasszói magasságban emelkedik ki az eddig produkált magyar irodalmi termékek közül. Maga a darab meséje bámulatosan egyszerű, minden keresett komplikációtól mentes. Nem is a darab meséje az, ami lebilincsel, elbűvöl és föltétlen meghódításra indít, hanem az alakok brillians beállításai, a téma fölött való szuverén uralkodás, a ragyogó eszpri, mely minden mondásból sugárzik, az életgazságon filozófikus tárgyalása, a nyelv brillians technikája. Az ördög szenzációs sikerének magyarázata.

Szimbolikus alak Molnár darabjának főalakja, de a szimbolizmus mögött az élet diadalmas igazsagai rejlenek. Amit az ördög mond, ahogy az ördög cselekszik, összessége az emberi indulatoknak, telivér emberi igazságok, melyek kényelmesebb kezelésére eszelte ki Molnár Ferenc a szimbolikus formát.

Boszorkányos ötletességgel látta el Molnár darabjának főalakját. Pompázta, fölcicomázta, becézte, minden zseniálítását szinte belé lehelt. Molnár a főalakba, úgy, hogy a többi csak staffázs, mely ennek az egynek a kedvéért létezik, hogy létezésével, ha lehet, még növelje a tökéletes sikert. Alig, hogy szóhoz jutnak és ha mondanak is valamit, szinte azért teszik, hogy az ördög szellemességének bőségszaruja még fokozottabban kápráztasson szellemességének gazdagságával.

Főösleges aprólékos fogyatékoságok föltüntetésével bármely tekintetben is kisebbiteni a darab nagy értékét, mely hódításra született és hivatását diadalmasan tölti be. Diadalutjában ma Aradon hódított.

Kiváló előadásban mutatták be az idei színházi év legkimagaslóbb eseményét. A címszerepét Szendrey Mihály adta, kétségtelen bizonyítékát adva elsőrangú művészi kvalitásának. A szerep, mely minden szavában sziporkázó ötletet, ragyogó elmésséget rejt, Szendrey interpretációjában egészében kifejezésre jutott. Frappirozón ötletes volt játékban, beszédben, ördögien nyugodt és egy világfi szellemességével ötletes és elegáns. Művészi pályáján a legnagyobb sikert ma aratta. A közönség tüntően ünnepelte és a felvonások végén tizenöt-ször tapsolta a függöny elé. Jolánt H. Novák Irén adta kissé talán tulságos szentimentalizmussal. Dolly a festő passzivitására kárhoztatott nehéz szerepét adta nagy ambícióval, elég szerencsésen. Gondolkodó színész, aki komolyan foglalkozik szerepével, törekvését a drámai jelenetekben őszinte siker is koronázta, játéka a szerelmi jelenetekben azonban szintelen és hatás nélküli.

H. Körösi Juci a modellt végtelen kedvessé, gazdag humorral játszotta meg, a közönség nyílt színen ünnepelte kedves alakításáért. H. Harmath Józsa egy jukker lányt adott sok ötletességgel.

A rendezés kifogástalan volt. A közönség ítélete itt is szenzációs sikert hozott Molnár Ferenc kiváló darabjának. H. G.

* **Piroska és a farkas.** Aldozó csütörtök délutánján a *Piroska és a farkas* című látványos színházi játék kerül előadásra. Ez a darab tárgyát a legpoétikusabb magyar meséből meríti és tündéres hatásaival és bájos jeleneteivel hiven és költőien adja vissza a mese alaphangulatát. A darab a színháznak csaknem egész személyzetét foglalkoztatja.

* **Előadás a református egyház javára.** Fényes Samu dr. nak *Kuruc Feja Dávid* című történelmi drámája, mint jeleztük, szerdán ismét színpadra kerül, még pedig ezuttal jótékony célra, az aradi református egyház javára. Az előadásban a szerző is meg fog jelenni s így annak sok tekintetben theatre paréé jellege lesz. A színmű előtt Csécsi Imrénének alkalomra írt *Buj-*

dosó kuruc című költeményét fogja elszavalni Várnay Jenő. A *Kuruc Feja Dávid* főszereplői *Keszler, Várnay, Kápolnay Juliska, Horti, Marházy, Szendrey, Leövey, Körössy Juci és Szilágyi Berta.*

* **Egy aradi tanár tanulmánya.** Érdekes tanulmány jelent meg Székely Salamon aradi főreáliskolai tanár tollából, mint a *Philologiai Közönynek* külön lenyomata. A címe: *Az egyház a farceban és a sottieban.* A francia bohózat két sajátos formája, a *farce* és a *sottie* sürrién vette szatirizáló kedvének hegyére az egyházat s annak hibáit. Az ilyen műveken vet a szerző futó, jellemző áttekintést. Ezek írói között legjobban kivált Pierre Gringoire, aki műveivel valóságos szövetségese volt XII. Lajosnak a pápa ellen való harcban. Gringoire megelőzték Andrien de la Vigne, Jean Bonchet, utána pedig Teodor de Bézet következett. A katolicizmus ellen sottiekat *Navarrai* Margit is gyarapította. Mindezek műveit tömören ismerteti Székely Salamon. Olyan időben, amikor az állam és egyház harca Franciaországban a legélesebben ki csucsosodott, a kis irodalmi tanulmánynak aktualitása is van, mert találon mutat rá, hogy a francia irodalom már négy öt évszázad előtt mint kezdte ki a maga ötletes eszközeivel az egyház tekintélyét és minderhatóságát.

* **Az „Uránia” Aradon.** Pénteken kezd az Uránia tudományos színház Aradon azelőadásait, tartalmaz mősorral. Az első estén Pekár Gyula *Pérez ő felsége* című műve kerül színpadra. A darabot óriási sikerrel adták Budapesten is, ahol állandóan nagy közönséget vonzott.

Marx.

Vasárnap, május ötödikén, amikor a 33-as bakák fegyverei megcsillantak az aradi Munkás Otthon előtt: május ötödikén volt Marx Károly születésének nyolcvanötödik évfordulója. A „világ proletárjai” ezen a napon tulságosan céltudatosan ünnepelték apostolukat: megismételték a francia forradalom egyik jelenetét, a labdaházbelit: Csak a szuronyoknak engedünk! Marx Károly születése napján bizonyították be, hogy félreértették azt, aki nem a proletárt látta a proletárban, hanem az embert. Félreértették, aki a világ jövődjét a munka erejére akarta építeni. De ez az apostolok sorsa: vallják az ő hitvallásukat sokan, csak hogy nem úgy, ahogyan ő azt el képzelte.

Az emberi társadalom ezerfelé szétforgácsolt tarkaságában, a viszonyok, visszáságok szanaszét kuszált utvesztőjében kevés elmélet adta a biztos vezérlőfonalat az emberiség kezébe, hogy e zürzavarok viasztalanságánál bizodalommal haladjon utján. Az egyéni törekvések összeütközése a közérdekkel, a kevesek föltétlen uralma és zsarnoksága a tömeg fölött lépten nyomon elébe torlódnak problémáikkal az emberiség utjának s a rend- és jogellenes viszonyok össze-visszaságában az elméletek után kapkodó emberész nem találta meg az egyedüli üdvözítő és vigasztaló igazságot; kevés elmélet adott kielégítő választ a sürgető, égető kérdésekre. A teologia ábrándossága és a jelenségektől minduntalan megcáfolt dogmái, a hitetlenség nyegle és mitsem mondó sivársága, a természet-tudósok légvárai és az utopisták álmodásai: megannyi nyílt kérdést hagytak maguk után; megannyi szárazon tatóngó vízmeder volt a szomjas ember részére. Csak a tizenkilencedik század fényénél birt az Esz önmagának tudatára eszmélni. Az emberiség fejlődésének, irányainak egységes voltát, rugóit a múlt század ismerte föl és gondolta át a maga nagyméretű teljességében; ekkor kezdte meg az Ember

a saját maga létére ébredt szellem biztos-ságával és öntudatával munkáját.

A nagy virradat világossága Hegel volt; az új napnak melege Marx. A hegeli világosságához, mely a maga rideg, elszigetelt voltában, kristálymerevségében nem a fejlesztő, életfentartó forrás volt, hanem csak az autonom Esz öntudatának fénye, a „holt természet”. — Marx adta a rügyfakasztó, éltető meleget. A hegeli „holt természetet” Marx telítette friss, életmeleg vérrrel; az emberiség egységes, vezérlő szellemét ő állította a szerszámokhoz, a gépek elé, tevékeny, produktív munkába. Hegelnek szinte misztikusan tulvilági fénye úgy tört meg Marx prizmáján, a vakító napsugár úgy bomlott föl a tarka, földi színegyvelegre, hogy a társadalmi és gazdasági állapotok tarkaságát emberi szemhez és emberi érzékekhez mért eszközökkel szemléltethette: az emberiség története nem más, mint a szellem tudatos tevékenysége, mely azonban nem, mint Hegelnél, eszmei, hanem anyagi célért küzd. S ahogy Hegel a szellem szabadságharcát, úgy ünnepli Marx a gazdasági közérdek küzdelmét az elnyomatás ellen, a munka szabadságharcát a töke ellen.

De amit az aradi munkások Marx születése napján csináltak, az nem szabadságharc volt. Szembeszállni a hatósággal, csak azért, hogy azután „engedjenek a szuronyok hatalmának”: bizony ez inkább színpadias hatásadás, mint szabadságharc. Ezt a jelenetet már ismerjük. Nem és százszor nem ilyenek a szabadságharcok. Kasírozott szabadságharcok pedig nem hatnak már.

De azért Marx születésnapját Aradon mégis így ünnepelték.

Öngyilkos főkapitány.

Rainer József tragédiája.

Családi dráma Szegeden.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 6.

Ma a késő éjjeli órákban szenzációs családi tragédia játszódott le Szegeden. Egy köztisztviselőben és szeretetben állott városi főtisztviselő: Rainer József főkapitány ma éjjel a feleségét több revolver-lövessel halálosan megsebesítette, azután maga ellen fordította a gyilkos fegyvert és agyonlőtte magát.

Hogy mi vezette a főkapitányt a végzetes tett elkövetésére, azt nem lehet megállapítani. Valószínűleg azok a támadások, amelyekben az utóbbi időben része volt, adták kezébe a fegyvert, amelylyel véget vetett a meghurcoltatásnak.

A főkapitány családi tragédiájáról késő éjjel szegedi tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Rainer József, Szeged város főkapitánya ma éjjelkor a feleségét több revolver-lövessel halálosan megsebesítette, azután magára lőtt és szörnyet halt. A felesége a halállal vívódik. A főkapitány borzalmas tettének okát a késő éjjeli órákban nem lehetett megállapítani. Rainer levelet sem hagyott hátra, amelyben megírta volna, hogy mi üldözte a halálba.

A főkapitány körülbelül 50 év körüli ember volt. Családja nincsen, a felesége már évek óta súlyos beteg s maga Rainer

ápolta a szerencsétlen asszonyt. Az utóbbi időben anyagi gondokkal küzdött a főkapitány. Ehhez hozzájárultak még azok a heves támadások is, amelyeknek a Fejérváry-kormány óta ki volt téve. Nagy Mihály főispán installációján is jelen volt és azóta kezdtek vehemensen támadni politikai ellenfelei.

A Wekerle-kabinet kormányra jutása után a folytonos támadások miatt Rainer fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, a mit el is rendeltek. Majd beadványt terjesztett Szegedváros közgyűlése elé és ebben a beadványban rámutatott arra, hogy a szegedi koalizált pártok annak idején kijelentették, hogy a küzdelmet a Fejérváry-kormány ellen abbahagyják, ha ettől a kormánytól bizonyos koncessziókat kapnak.

Ez a leleplezés még hevesebb támadásokra bírta ellenfeleit. Az utóbbi időben a közszeretben állott főkapitány annyira magára maradt, hogy még a legjobb barátai is megszüntették a vele való érintkezést.

A főkapitány öngyilkosságának híre hamarosan elterjedt a városban, ahol nagy izgalmat keltett.

Sztrájk-dalok.

Megérem még azt az időt,
Sirva méssz műhelyem előtt.
Nézed a raktárom táját,
Ugy siratod a gazdáját!

Az asztalos mesterek.

Van nekem egy munkakönyvem,
Ha rá nézek, hull a könnyem,
Az van abba beleírva:
A pártitkár vizs a sirba.

Egy kénytelenségből sztrájkoló.

Elmegyek a műhely mellett,
Jaj, de szépen csirizelnek!
Hajdanában, réges régen
Nekem is volt reménységem,
Reménységem, kaptam, árom,
Boldogságom!

Egy cipész, aki nem állt munkába.

Eb fél, kutya fél,
Mig Sariat Domokos él!

Egy sztrájkőrő.

Sztrájk nem volna, zöldre volna
Rácsos kapum festve,
Oda várnám a babámat este...

Egy ábrándos háztulajdonos.

Nylad ki babám, az ajtót!
Nem lehet, mert...

*Aki a lakatos sztrájk alatt
elvesztette a kulcsát.*

Bécsben.

Andrássy és Wekerle.

Kiegyezés és alkotmánybiztosítók.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 6.

Ministerjárás van Bécsben. Ma Andrássy, holnap Wekerle. Viszik az alkotmánybiztosítókat, a kiegyezés ügyét a király elé. És ami a fő, Wekerle a képviselőház nyári vakációját hozza Bécsből. Ez a leglényegesebb, legalább a honatyáknak az.

A bécsi utazásokról a következő tudósításunk számol be:

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma reggel 8 órakor Bécsbe utazott, hogy kihallgatáson jelenjék meg a királynál. A belügyminiszter váratlan bécsi utazásának célja nyilvánvaló. Andrássy Gyula

gróf most terjeszti előfelé előzetes tudomásulvétel végett az alkotmánybiztosítókról szóló törvényjavaslatokat, amelyeket még e hét folyamán kíván a képviselőházban betervezni, hogy még a nagy nyári szünet előtt megszavazhassa azokat a törvényhozás.

Andrássy Gyula gróf törvényjavaslatait már ismételt ismertettük, s azok, amelyeket most terjeszt be a képviselőházban, csak az első lépések az alkotmánybiztosítók megalkotásában, mert tudomásunk szerint a belügyminiszteriumban az ilyen szellemű törvényjavaslatok egész sora munkában van.

Bécs-ből táviratozzák: Andrássy Gyula gróf délután fél 2 órakor volt magánkihallgatáson a királynál. A kihallgatás fél 3 óráig tartott.

Szerdán Bécsbe utazik Wekerle Sándor dr. A miniszterelnök utja ez alkalommal kivételesen nem a kiegyezés kérdéssel függ össze, hanem a kormányelnök előterjesztést tesz a királynak a képviselőház munkásságáról és ennek során természetesen már most szóba kerül az a terminus, amikor a képviselőházat elnapolják és kezdetét veszi a nyári szünet. Előbb azonban letárgyalják a bizottságiilag már feldolgozott törvényjavaslatokat és azokat, amelyeket Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf miniszterek a közeli napokban fognak benyújtani.

A képviselőház holnap, kedden d. e. 11 órakor formális ülést tart és ezen a bizottságok benyújtják a letárgyalt törvényjavaslatokat. Ezek között van a földmivelésügyi bizottság jelentése a munkálakásokról és a földmivelésügyi és munkásbizottság együttes jelentése a cseléd-törvényjavaslatról. Lesz még több apró jelentés s holnap nyújtja be Kossuth Ferenc a vasutak fizetésrendezéséről és szolgálati pragmatikájáról szóló két nevezetes törvényjavaslatot. Az ülés mindazáltal csak néhány percig fog tartani s végül az elnök megállapítja a hétfői ülés napirendjét és akkor természetesen már érdemleges tanácskozás lesz.

Andrássy utazásával kapcsolatosan ismét válsághírek kerültek forgalomba és egyes politikusok már Andrássy lemondásáról beszélnek.

Az alkotmánypártban tegnap kérdést intéztek Andrássyhoz, hogy mi igaz eme híresztelésekből. A belügyminiszter a következőképp válaszolt:

— A lemondásomról szóló hírek már hetek óta forgalomban vannak. Mindig ellenségeim kürtölik világgá. Ez a tény maga is bizonyítja, hogy itt irányzatos hangulatsínálásról van szó. Az bizonyos, hogy az alkotmánybiztosítók kérdése eddigéle nem minden részletében van megoldva. Másrésztől azonban kétségtelen, hogy azok a folytonosan lanszirozott híresztelések, melyek szerint a király nem járult hozzá az alkotmánybiztosítókhöz, minden alap nélkül valók, mert abban a pillanatban, melyben a király javaslataimtól a jóváhagyást megtagadná, lehetetlen volna továbbra is helyemen maradnom. Amíg tehát belügyminiszter vagyok, számítani lehet arra, hogy a programomba felvett alkotmánybiztosítókat törvényjavaslatok alakjában a képviselőház elé fogom terjeszteni.

Andrássynak eme nyilatkozata tehát szembeszáll ama híresztelésekkel, mintha

az alkotmánybiztosítók miatt válság volna. Politikai körökben biztosra veszik, hogy az alkotmánybiztosítóokra vonatkozó javaslatok rövid idő alatt a képviselőház előtt lesznek. Az általános választási jogra vonatkozó javaslat — így mondja a kormány — csak akkor kerül a törvényhozás elé, ha az alkotmánybiztosítók tető alatt lesznek.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A kaszinó közgyűlése. Az Aradi Kaszinó-Egylet f. évi május hó 9-én d. e. 11 órakor tartja rendes évi közg. ülést az egylet helyiségében, melyre a tagokat ezuton is meghívja az igazgatóság. Tárgy: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. Zárszámadás betervezése. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. A jövő évi költségelirányzat.

HIREK.

A pozsony—bécsi villamos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 6.

A képviselőház közgazdasági bizottsága — amint fővárosi tudós tónk jelenti, — ma délben Batthyány Tivadar gróf elnöklete alatt a pozsony—bécsi villamos vasut tárgyában ülést tartott. Ezen az ülésen került tárgyalás alá az elnöknek az a kívánsága, hogy tekintettel arra, hogy tulon tul ekszponálta magát ebben az ügyben, e kérdés tárgyalásának tartamára más b zzanak meg az. elnöki tiszttel.

A bizottság méltányolta az elnök kívánságát s a pozsony - bécsi villamos vasutról szóló törvényjavaslat tárgyalásának befejeztéig László Pált választotta meg a bizottság elnökéül.

Ezután a napirendre tértek át.

Kmetty Károly erősen támadja a javaslatot, s fejtegeti azokat a hátrányokat, amelyek a vasut kiépítése folytán az ország északnyugati részére hárulnak. Indítványozza, hogy az önálló vámterület életbeléptéig halasszák el a vasut építését.

Eber Antal csatlakozik Kmetty véleményéhez s szintén azt kívánja, hogy a javaslatot vegyék le a napirendről.

Ezután Földes Béla dr. ismerteti a törvényjavaslatot. O maga is megállapítja, hogy a vasut kiépítése Magyarországra határozottan kárral jár. A maga részéről a vasutat csak oly feltétellel tartja engedélyezhetőnek, ha lehetséges lesz a villamos vasutat nagyobb arányu áruforgalom lebonyolítására is felhasználni, s ha a jövő kereskedelmi kormányzat a pozsony—budapesti villamos vasut kiépítését kilátásba helyezheti.

Szterényi József államtitkár kijelenti, hogy ezen vasut kérdésében sem Ferenc Ferdinánd főherceg, sem más főherceg, sem pedig az udvar se közvetve, se közvetlenül semmiféle befolyást nem gyakorolt.

Batthyány Tivadar gróf elfogadja a javaslatot s hangoztatja a pozsony—bécsi villamos vasut szükségességét.

Az elnök egy óra után berekeszti az ülést s a törvényjavaslat folytatolagos tárgyalását holnap délelőtt fél 12-re halasztja.

— A király eljön Budapestre. Bécs-ből táviratozzák: Udvari körökből jelentik, hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, amelyek a király budapesti útjának elhalasztásáról vagy teljes elmaradásáról szólnak. Az utazás ideje még egyáltalán nem volt elhatározva és erre vonatkozólag nem is tettek még intézkedéseket. A király azonban bizonyosan Budapestre jön, talán

már május, de legkésőbb június elején és körülbelül két hétig időzik Budapesten. Épen olyan bizonyos az is, hogy a király a koronázási jubileumon is résztvesz.

— **Az osztrák honvédtüzérség.** Grác-ból táviratozzák: A Tagespost jelentése szerint az osztrák honvédség nyolc úteget már legközelebb felállítják. Minden tüzérdandár, a hadosztálytüzérezred állomáshelyén egy-egy úteget fog felállítani és pedig az első hadtestnél Olmützben, a második hadtestnél Bécsben, a harmadik hadtestnél Laibachban, a nyolcadik hadtestnél Prágában, a kilencedik hadtestnél Grácban, a tizedik hadtestnél Przemysiben, a tizenegyedik hadtestnél Lembergben és a tizenkettedik hadtestnél Linzben. Az új útegeket „Kanonen Batterie Nr. . . . der Landwehr“ névvel fogják megjelölni.

— **Akárcsak Aradon.** Gyuláról táviratozzák: Az asztalosok sztrájkja után ma az építési vállalkozók kimondták a krimsaut, mire az összes építőmunkások, a kőmives, ács, bádogos, lakatos, szobafestők sztrájkba léptek. Az összes építkezési munkálatok most szünetelnek. A sztrájk oka, hogy a vállalkozók meg akarják szabni az óránkénti munka mennyiségét.

— **A gazdátlan indítvány.** Megirtuk, hogy Kovács Ferenc aradi lakos indítványt nyújtott be a törvényhatósághoz s ebben annak kimondását kérte, hogy olyan ügyvéd, aki Aradváros közönsége ellen indított perben ügyvédi képviselőt vállal, a per tartama alatt a törvényhatósági bizottságnak tagja ne lehessen. A tanács az indítványt ki is tüzte az e havi közgyűlés sorrendjére, egyidejűleg puhatolódzott az ismeretlen Kovács Ferenc után. Körülbelül husz Kovács Ferencet idézték meg a polgármesterhez s ezek valamennyien tagadták, hogy ők az indítvány szerzői. A tanács erre a mai ülésén elhatározta, hogy az indítványt leveszi a napirendről, mert nem lehet megállapítani, hogy Kovács Ferenc létező személy-e?

— **Fogházra ítélt p'ebános.** Ruttháról jelentik, hogy a rózsahegyi kir. törvényszék Hlinka András felfüggesztett r. k. plébánost újabb egy havi fogházra és 500korona pénzbüntetésre ítélte rágalmazás miatt.

— **A cár amnesztiát ad.** *Petervár*-ról táviratozzák: *Golovin*, a дума elnöke legközelebb újra kihallgatáson jelenik meg a cárnál. Ennek a kihallgatásnak is nagy fontosságot tulajdonítanak. A cár már aláírta az ukázt, amelyben számos politikai elítéltnak elengedi a hátralevő büntetést.

— **A Vajda-Hirschmann nász.** Fényes esküvő folyt le ma délelőtt Szondy Béla anyakönyvvezető előtt. Kunágotai Vajda Zsigmond földbirtokos, az aradi uritársaságok kedvelt tagja kötött házasságot az aradi hölgyvilág egyik bájos tagjával, Hirschmann Böske kisasszonnyal. A polgári kötést egyházi esketés követte a református templomban, ahol Csécsy Imre református lelkész részesítette a fiatal párt egyházi áldásban. Az egyházi áldás után Csécsy költői szárnyalású, gyönyörű beszédet intézett az új párhoz. Násznagyok voltak Müller Károly országgyűlési képviselő és Heinrich Sándor, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatója.

— **Egy rendőrfogalmazó öngyilkossága.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Pintér Aladár rendőrségi segédfogalmazó ma hajnalban Elemér-utca 37. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból szíven lötte magát és azonnal meghalt. Pintér Aladár 29 éves volt és hét éve állt a rendőrség szolgálatában, ahol szorgalmas, megbízható, rokonszenves embernek ismer-

ték. Anyjával, özvegy Pintér Ferencnével lakott együtt az Elemér-utcában. Tegnap este a lakásához közel levő Nagy Géza-féle vendéglőben mulatott egy tüzerfőhadnagygyal és csak reggelfelé jött haza. Anyja ma reggel 6 óra tájban benyitott fia szobájába, ahol a gyertyát égve találta. Az ágyhoz sietett, ott feküdt fia véresen, élettelenül, mellette revolver. Ertesítették a mentőket és a rendőrséget, a mentők azonban nem segíthettek, a golyó azonnal megölte a szerencsétlen fiatal embert. Az asztalon fénykép feküdt és levélpapíros, amelyre az öngyilkos egyetlen sort írt:

„Ezzel temesetek el.“

A rendőrség megállapította, hogy Pintér menyasszonya rövid idővel ezelőtt meghalt és e fölött bántódott a fiatal ember annyira, hogy öngyilkosságra szánta el magát. Az utóbbi időben kedvetlen volt, de senki sem tudta, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott.

— **A kormány tagjai a pécsi kiállításra.** Budapesti táviratozzák: A kormány tagjai ma megállapodtak abban, hogy a pécsi országos kiállítás megnyitására május hó 14-én Pécsre utaznak.

— **Az aradi fénykép kiállítás nyertesei.** Bohus László báró elnöke alatt tegnap hozta meg döntését az aradi amatőr fénykép-kiállítás zsűrije. A sok és szinte kivétel nélkül művészi becsü képek megítélése nem könnyű feladatot rótt a zsűrire, amely hosszabb tanácskozás után az alábbiaknak ítélte oda a kiállítás díjait:

Arad város tiszteletdíját *Faix* Jaquesnak Arad, Bohus László báró védnök díját *Teleky* Sándor grófnak Budapest, Lukácsy Lajos elnök tiszteletdíját *Matusik* Mártonnak Arad, az aradi Foto klub díját *Balogh* Rudolfnak, Bloch H. díját dr. *Rozsnyay* Józsefnek Arad, Rigler József Ede díját *Stine* Józsefnek Arad, Rozsnyay testvérek díját *Faragó* Gézának Sopron, az Aradi képzőművészeti társulat díját *Révész és Helbing*-nek Budapest, N. P. G. díját az aradi Foto-klubnak és Albert Andor díját *Földiák* Györgynek Budapest. Diszoklevelet kaptak: Persa Péter Arad, Laczkovics Gyula dr. Temesvár, Kiss Zoltán Szombathely, dr. Zinbacher Rezső Pozsony, M. Rosenberg Emil Budapest, Buchwahr Ödön Bpest, özv. Mocsáry Béláné Budapest, Nosometzky Imre Fehértemplom, Nagy Elek Besztercebánya, Garay József Budapest. A kiállítás még nyolc napig marad nyitva. Az aradi Foto-klub lépéseket fog tenni, hogy a liceum termét állandó képkiallítás céljaira megkaphassa.

— **Halálozás.** Gruber Gyula aradi földbirtokos 67 éves korában ma meghalt. Temetése kedden délután fél ötkor lesz. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Az infánsnő kanyaróban.** Madridból táviratozzák: *Mária Terézia* infánsnő kanyaróban megbetegedett.

— **A tüzoltók ünnepe.** Az aradi önkéntes tüzoltókar tegnap délelőtt ünnepelte Flórián védszentjének névnapját. Ez alkalommal a tüzoltó-kápolnában istentisztelet volt, melyen részt vettek az összes aradi, vaggongyári és gáji önkéntes tüzoltók. Az istentisztelet után az összes tüzoltók ifj. *Buzáky* Gyula parancsnok vezénylete alatt a laktanya udvarára vonultak, ahol csapatfelvonulásokat végeztek. Ennek meg történetével kiosztották a szolgálati érmeiket. *Román* Vilmos szertárnokot 25 éves szolgálati érmmel, ifj. *Buzáky* Gyulát pedig tíz éves szolgálati érmmel tüntették ki.

— **Villamos Budapest és bécs között.** Ugyanakkor, amikor nagy izgalmat vert fel a pozsony bécsi villamosvasut ügye fölmerül egy másik villamos vasut ügye is, amely Bécsből nemcsak Pozsonyig, hanem egészen Budapestig futna. Ez az eszme nem új. A Ganz gyár foglalkozott ve-

le és évekkel ezelőtt proponálta is a magyar és osztrák kormányoknak, hogy kiépíti a villamos vasutat. A két kormány megnézte a terveket és úgy találta, hogy ez idő szerint megvalósíthatatlanok. Most, hogy a pozsony-bécsi villamos oly erős hullámokat ver, azt hiszi a Ganz gyár, hogy a bécs-budapesti villamos nyélbeütése nem ütköznék olyan nagy akadályokba. Ujból elkészítette tehát a plánumokat és benyújtotta a két kormányoknak. A gyárnak erre a célra *kilencszázezer koronája van már.* Amerikai tőkés állanak mögötte, akik minden áldozatra készek. Magyar részről lelkes harcosa az ügynek *Szapáry* Pál gróf, aki az utóbbi időben nagyon érdeklődik a gyakorlati gazdasági politika iránt. Persze, mindez még csak a *terv*, amely a megvalósítástól messze van. Mind a mellett sem lehetetlen, hogy azok, akik kigyót békát kiáltanak a pozsony-bécsi villamosra, kénytelenek lesznek a budapest-bécsi villamost lenyelni.

— **A város Rákóczi-szobrára.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy javaslatot terjeszt az e havi közgyűlés elé, hogy II. Rákóczi Ferenc kassai nyugvóhelyén felállítandó szobormű költségeihez 50 koronával járuljon hozzá. Javaslathozza továbbá, hogy a Beszterce városában emelendő szinkör építési költségeihez szintén 50 koronával járuljon hozzá.

— **Halál mulatság közben.** Debrecenből táviratozzák: ifj. *Vályi Nagy* Gusztáv debreceni előkelő család sarja, városi közigazgatási gyakorlók az éjjel egy előkelő társasággal mulatott a kávéházban. Reggel felé *Bágy* Kálmán ügyvédjelölt egy revolvért vett elő és tréfálkozva lelövéllel fenyegette Vályit. A revolver elsült és a golyó *Bágy* tenyerén keresztülment és *Vályi Nagy Gusztávot szíven találta, aki rögtön meghalt.*

— **A husvétli mise.** Jekaterinozlávból jelentik: A husvétli mise alatt felfegyverezett emberek hatoltak a alexandrowskai fogház templomába, megölték a felügyelőt, több embert megsebesítettek, a templomban bombákat szórtak el és 13 foglyot kiszabadítottak.

— **Házasság.** *Virág* István, a Temes-Bega szabályozási társulat számvevője e hó 8-án, szerdán délelőtt 1/2 órakor tartja esküvőjét *Ambrus* Anna kisasszonnyal Aradon.

— **A központi takarékpénztár újból megalakult.** Megirtuk, hogy az aradi központi takarékpénztár által a cégbíróshoz benyújtott alapszabályok több szakaszát a bíróság módosítandónak találta. Tegnap tartotta meg az intézet az e célból összehívott újabb alakuló közgyűlést a Központi Szálloda nagytermében. A nagyszámban megjelent részvényeseket *Szabó* Zoltán ny. alezredes üdvözölte s miután a közgyűlés közfelkiáltással az ülés vezetésével bizta meg, röviden ismertette a közgyűlés összehívásának okát. *Velcsov* Géza dr. ismertette ezután a cégbíróshoz az alapszabályok módosítását elrendelő intézkedését s az alapszabályok egyidejű felolvasása mellett indítványozta, hogy az alapszabályok 5., 6., 14., 18., 19., 42. és 46. §§ ai a bíróság rendelkezéseinek megfelelően módosíttassanak. A közgyűlés az előterjesztést egyhangulag elfogadván, elnök indítványára kimondotta, hogy amennyiben újabb módosítások válnának szükségessé, a jövőben azt az igazgatóság saját hatáskörében eszközölje. Az új intézet működését, mint értesülünk, még ez év június első napjaiban fogja megkezdeni.

— **Három napig a sínek között.** *Kirb* Albánia oroszai parasztagdát Poganesdre menet egy iparvasut elgázolta. *Kirb három napig feküdt a sínek között*, míg végre ráakadtak, *Még akkor is élt.* Mire azonban haza vitték, meghalt. Az ügyészség megindította a nyom-

zást, kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— **Automobil-baleset Aradon.** Tegnap délután hat órakor Köpf János dr. aradi ügyvéd ifju Szalay Károly dr. társaságában a Weitzer János utcában haladt automobiljával, melyet saját maga vezetett, midőn a polgári iskola környékén az automobil elütötte Tóth Jánosné aradi asszonyt. Szerencsére az asszony a fején és karján szenvedett csupán könnyebb sérüléseket, melyeket az időközben odaérkező mentők kötözték be. A szerencsétlenül járt asszonyt a rendőrségnél kihallgatták, ahol Tóth Jánosné az ügyeletes rendőrtisztnek azt adta elő, hogy a baleset miatt a felelősség senkit sem terhel, mivel az automobil nem is ment gyorsan s többször trombitált is, ő azonban elbámult és akkor ütötte el a gépkocsit. A rendőrség mindazonáltal megindítja a kihágási eljárást.

— **A budapesti vonat veszedelme.** Tegnap délután a Budapestről Arad felé jövő gyors tehervonat utolsó kocsjának fékezője Fehér András észre vette, hogy a vonat kocsjai nagyot zökkennek. Erről jelentést tett a gyomai állomás főnökségének, honnét nyomban értesítették a közbeeső órházat, hogy a közlő személyvonat vezetőjét óvatosságra intse. Alig pár perc múlva érkezett a Budapestről jövő személyvonat, melynek vezetője, Kelen Máté a figyelmeztetés folytán minimális sebességgel vezette a 32 kocsból álló és zsufolásig telt vonatot. Az elővigyázatnak meg is volt az eredménye, mert csakhamar észrevette, hogy a sín pár mintegy félméternyire meg van rongálva. A vonat személyzete hevenyészve kijavította a sínpart, a hiányzó sín rész helyébe farudat fektetve le, amelyen aztán Kelen óvatos lassúsággal szerencsésen keresztül is vitte a vonatot. Az esetet feljelentették a rendőrségnél, amely erélyes nyomozást indított, vajjon nem büntény forog-e fönn.

— **Pusztító lavina.** Salzburg-ból táviratozzák: A Hohenstuhlról tegnap nagy hólavina zuhant a gasteini utra. A lavina utközben hat faházat maga alá temetett. Az anyagi kár meghaladja a 10,000 koronát.

— **Merénylet egy elnök ellen.** London-ból táviratozzák: A Reuter-ügynökség washingtoni jelentése szerint Cabrera guatemalai elnök ellen újabb merénylet terveztek. Guetemala washingtoni követe táviratot kapott a külügyminisztertől, amelyben arról értesíti, hogy e hó 3-án a testőrségi kaszárnya előtt, mely 180 lépésnyire van az elnöki palotából, terjedelmes aknára bukkantak.

— **Elgázolt munkás.** Kétegyházáról jelenti tudósítónk: Kétegyháza és Bánkut között egy ismeretlen 45 év körüli munkást a vonat elütötte. A szerencsétlenül járt ember a kórházba való szállítás közben meghalt.

— **Fe akasztotta az anyját.** Trencsénből jelentik: Valek Medárd koloróci lakost saját édesanyja elárulta, hogy az a terve, hogy szomszédasszonyát, Rasztocny Mária-t megakarja mérgezni, hogy annak ingatlan birtokába juthasson. Mikor Valek arról értesült, hogy anyja elárulta, dühében felakasztotta édes anyját. A gyilkos és felesége beismerték tettüket és azt is bevallották, hogy tavaly maguk gyújtották föl házukat hogy a biztosítási összeget megkaphassák.

— **Automobil-baleset — két emberhalálal.** Fiumé-ból táviratozzák: Borzasztó automobil-szerencsétlenség történt tegnap Fiumében. Néhány nappal ezelőtt Hoyos Lilia grófnő részére gyönyörű automobil érkezett Amerikából. Tegnap délután az amerikai soffőr, továbbá Hoyos Edgár gróf soffőrje és egy másik Hoyos gróf komornája az automobilon kirándult. Visszajövet az amerikai soffőr vezette az automobilt, de egy lejtős helyen nem fékezett eléggé és az automobil 15 méter mélységbe zuhant. Az amerikai

soffőr *azonnal meghalt*, a másik soffőrt életveszélyes állapotban a kórházba szállították. A komornik ma reggel halt meg a kórházban.

— **Gyújtogatások.** A múlt héten két esetben akadályozta meg a véletlen, hogy nagyobb tüzeset nem történt Aradon. Az egyik eset csütörtök este történt a *Czeiler és Szathmáry-féle* asztalos-áru gyárban. Mikor a üzem már teljesen szünetelt, egy kocsi állt meg a kapu előtt, melyről egy ember szállott le s egy köteg szalmát akart elhelyezni az udvar hátsó részében az asztalosműhely szomszédságában. Célja valószínűleg gyújtogatás volt, ebben azonban megakadályozta az, hogy Czeiler gyártulajdonos s ő gora véletlenül észrevette és üldözőbe vette. Az ismeretlen a szalmával együtt kocsjára menekült és hirtelen elvágatott. A gyanús esetet feljelentették a rendőrségen, mely a nyomozást megindította. A másik eset szombat éjjel a *Választó-utcában* történt. *Macsini* János háztulajdonos a görög keletiek husvéti föltámadási ünnepélyre akart indulni, mikor észrevette, hogy házának tetőzete alól füst tódul ki. Rögtön felverte az egész házat s csakhamar eloltották a tüzet, amelyről csakhamar megállapították, hogy egy petroleumos rongy meggyújtása folytán keletkezett. A szomszédok az éjjeli órákban egy szürke nadrágos ismeretlen egyént láttak a *Macsini* háza előtt több ízben ólálkodni. Azt hiszik, hogy ez volt a tettes. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnél is.

— **Felgyújtott erdő.** Budapestről jelentik: A mátyáshegyi fenyveserdőt ismeretlen tettes tegnap délután meggyújtotta. 120 négyszög méter területen minden bokor, fa leégett. A tüzet a tüzoltók és a környékbeli lakók oltották el.

— **Új megállóhely.** Az *Acsev* igazgatósága értesíti az utazó közönséget, hogy az *Arad-Szeged* között közlekedő 3 és 2 számú gyorsmótorok május 7-ikétől kezdve *Baltonya* állomáson is megfognak állani.

— **A tisztelt közönség figyelmébe!** *Tulhalmozott raktár miatt* az összes raktáron lévő *diszezi* tárgyait, mint tálcák, cukorszelenccék, kosarak, gyertyatartók, compotierek és sok itt fel nem soroltakat, valamint ékszeráruiat mélyen leszállított, *minden elfogadható árért árusítom*, régi avagy tört aranyat, ezüstöt a legmagasabb árért veszek vagy új tárgyakért becserelek, b. pártfogásért esd *Weinberger* Ferenc, ékszerész, *Andrássy-tér, Fischer* Elizapalota. Telefon 439.

— **A szerencse otthona.** A sokat áhitozott, mindenki által ostromolt szerencse ezernyi szeszélye kiszámíthatatlan. Ha például a *Gaedicke A.* budapesti bankház eredményeit nézzük, úgy a most lefolyt sorsjátékban mint a múltban is, tapasztalhatjuk, hogy ez a bankház valóságos állandó otthona a szerencsének. Ugyszólván minden napra esik egy fönyeremény a *Gaedicke* bankházában, melynek ügyfelei a két utolsó osztálysorsjátékban többek között a 400.000, 60.000, háromszor a 30.000 és 20.000, a mostaniban pedig a 90.000, 80.000, 50.000, 25.000 és hatszor a 15.000 koronás, ötször a 10.000 koronás fönyereményeket nyerték. Ez a körülmény, meg a *Gaedicke* bankház mindenkor pontos és gyors ügykezelése magyarázzák azt a hatalmas forgalmat, melynek e közmondásos szerencsejü bankház örvend.

— **Ma a Fehér Kereszt-szálloda** téükertjében *Belopotoczky Kálmán* püspök ó exellenciája tiszteletére a 38-ik gyalogezred zenekara hangversenyt rendez szabad bemenettel.

— **Üzletáthelyezés végett** mélyen leszállított árak. Legfinomabb szemüveg és orrcsüptők 1 korona és 2 korona, akár orvosi rendelet szerint is. Sérvkötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb clase bőrből 7 korona. *Deutsch Mihály* orvosi műszerész Arad, *Deák Ferenc-utca* 1. szám „*Vas Szálloda*” épületében. 1916

— **Csak jó áru kapható** *Hegedüs Gyula* kefe, pipere, illatszere és fodrászkellékek kereskedésében, *Aradon, Andrássy-tér 15.* Nagy választék valódi angol tenniszverők, tenniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisz* nál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Legyő és tanító harca.** A pleskucaiak gyönyörűségére *Nyámé Zakarie* tanító és *Szkonda László* jegyző minden alkalmat felhasználta, hogy borsot törjenek egymás orra alá. Nyakra-főre jelentették fel egymást a legkülönbözőbb hatóságoknál, s szinte teljesen felkavarták a község békéjét. Két évvel ezelőtt *Nyámé Zakarie Szkonda Lászlót* és egyik legkitartóbb emberét, *Schiller Mór* kereskedőt azért jelentette fel, mert állítólag uzsora pénzt adnak s az egész környéket zsarolják. Az aradi törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottakat s a nagyváradi tábla, ahova az ügy felebbezés folytán került, helyben hagyta az első bíróság ítéletét. A tanító a tábla ítélete ellen semmisségi panaszt adott be, amelyet a kuria elvetett. A kuria végzését a napokban fogják a felek előtt kihirdetni.

§ **Felgyógyult járásbíró.** *Bozóky Mátyás* dr. ezelőtt mintegy félévvel súlyosan megbetegedett, úgy, hogy kénytelen volt hosszabb szabadságot kérni. Csuzos bántalmait a tavasz beálltával annyira enyhültek, hogy holnap ismét elfoglalhatja hivatalát.

§ **Lövétel két koronaért.** A március 8-iki vásáron Aradon lődörgött *Czicziriga István* ó-pécskai gazdaember. Pénze, az nem igen volt, mulatni azonban szeretett volna. Hogy pénzre tegyen szert, elhatározta, hogy lovat vesz. Ehhez a művelethez ugyan elsősorban újra csak pénzre lett volna szüksége, de az ő esetében beigazolást nyert, hogy elég ahhoz egyszerűen a furaug is. A vásáron ott kínált egy vén szürke gebét egy jóképű vingai paraszt: *Gavone János*. Beszédbe ereszkedett vele, majd alkudozni kezdett a lóra s végül egymás tenyerébe csaptak, *Czicziriga István* 64 koronaért megvette a lovat. A pénzt ugyan nem fizette ki, hanem 2 korona előleget adott, a többit pedig a járlat átadásakor ígérte kifizetni. Be is mondta a nevet, de persze több esze volt, hogy az igazit mondja meg. Mikor elváltak, majd hogy egymás nyakába nem borultak az örömtől. *Gavone János* a jó vásártól, *Czicziriga* a két koronás paripától szottyant jókedvre s menten meg is iták az áldomást. Ennek azonban hamar véget szakított a pécskai ember, mert ő még el is akarta adni ezen a vásáron a lovat. Nem kellett soká kínálgatni. *Kelemen Mihály* tornyai gazda vette meg 22 koronaért. Fizetni azonban ő sem fizetett. Mindamellett *Czicziriga* jobb fizetést csinált az ő emberével, mert 16 korona előleget vett fel a lóra s a hátralévő 6 koronát csak akkorra kérte, mikor majd a járlatot megküldi. A furaugos ember ezt az üzletet is olyan komolyan vette, mint az elsőt. A földolog a 16 korona volt, amit melegiben az utolsó fillérig el is vert. Mikor *Gavone János* elküldte a járlatot a nem létező címre, minden kiderült s a lóvásárlás ügyével most már a csendőrség kezdett komolyabban foglalkozni. Másfél hónap után a napokban lefűlelték a tetteket, ügyét pedig áttették az aradi büntető járásbíróshoz, amely legközelebb ítélni is fog az agyafurt paraszt felett.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, május 6.

Kevés forgalom. Kínálat és vételkedv mérsekelt, 10 fillérről magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra	9.25—9.26	9.45—9.46
Buza októberre	9.69—9.70	9.70—9.71
Zab októberre	6.83—6.84	6.86—6.87
Rozs októberre	8.02 8.03	8.02—8.03
Új tengeri	5.82 5.83	5.90—5.91

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	667 —
Magyar hitelrészvény	772.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	687.75
Leszámítolbank részvény	502.75
Déli vasut	132.50

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi május hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

47. Friebeisz Miklós kérelme a Luther Márton-tér avar keskeny sávjának átengedése iránt, melyre építkezés céljára szüksége van s amely a város tulajdonát képezi. 48. Özvegy Péri Józsefné kegydíj iránti kérelme. 49. Özvegy Szoszinka Andrásné nyugdíj iránti kérelme. 50. A tisztí ügyészség betérjeszti az aradmegyei takarékpénztárnak a zimándi uti 535 négyzet öl terület megvétele iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett.

Nemzeti Színház

Kedden, 1907. évi május hó 7-én:

Az ördög.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

László János	Várnai Jenő.	Elza	Harmath J.
János	Novák Iren.	Selyem Cinka	Körössi Juci.
Az ördög	Deli Lajos.	András	Fehér A.
	Szendrei M.	Kövé asszony	Benkóné P.

Közdete este 7 és fél órakor.

IDEGENEK ARADON

— Május 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Kvacsák Gyula lelkész tanár Temesvár. — Zsigmond Endre cs. és kir. főpap Temesvár. — Mandics Vilmos nyugalmazott jegyző és neje Brassó. — Steiger Aladár gyáros és családja Győr. — Borsos Miklós városi hivatalnok Debrecen. — Kéri Sándor kisbirtokos Hódmezővásárhely. — Horváth Gábor tisztviselő és neje Déva. — Vermes Lajos mérnök Temesvár. — Magyar Béla gazdatiszt Magyaróvár. — Kun Sándor vállalkozó Orosháza. — Hönig Ottó kereskedő Bécs. — Vesseli Soma kereskedő Bécs. — Nösner D. gyáros Bécs. — Kárász Nándor magánzó Békésgyula. — Molnár Sándor mérnök Szeged. — Béti Ferenc mérnök Szeged. — Steiner József dr. ügyvéd Debrecen. — Schweiger Vilmos kereskedő Nagyvárád. — Benedek Sándor vasúti hivatalnok Szeged. — Reiner S. I. kereskedő Temesvár. — Kullman Károly gyáros Grác. — Schön Ferenc utazó Budapest. — Kuller Mór utazó Budapest. — Glauber József utazó Budapest. — Spitzer Herman utazó Budapest. — Fleischer Sándor utazó Budapest. — Leuchtág Andor utazó Budapest. — Lukács Ferenc utazó Budapest. — Erdensohn S. utazó Budapest. — Delfin Samu utazó Budapest. — Baumhorn Mór utazó Budapest. — Lukács Rezső utazó Budapest. — Aczél Márton utazó Budapest. — Róth Antal utazó Budapest. — Almádi Gyula utazó Budapest. — Lónerer Adolf utazó Budapest. — Lów Ignác utazó Budapest. — Csillag József utazó Bécs. — Berger Mór utazó Bécs. — Friedler Ármin utazó Bécs. — Tószegi Lajos utazó Bécs. — Reisz Béla utazó Bécs. — Mayer Sándor utazó Bécs. — Róna Frigyes utazó Bécs. — Fein Jenő utazó Makó.

Központi szálloda. Fábry Sándor dr. főispán Békésgyula. — Tiebel Rikard bányagazgató Berlin. — Sepkéz Gyula magánhivatalnok Budapest. — Hann Ágost birtokos Bánhegyes. — Szabadhegyi Géza birtokos Biharillye. — Sebes Gyula birtokos Budapest. — Kapdebő István birtokos Talpas. — Steiner Lipót kereskedő Budapest. — Szandin Mór kereskedő Budapest. — Bruder Albert kereskedő Budapest. — Márkus Sándor kereskedő Budapest. — Splitter Izsák kereskedő Budapest. — Feinkuchen B. bérlő Berza. — Petkó Zoltán dr. főbíró Temesvár. — Práger Miksa kereskedő Budapest. — Vermes Jenő kereskedő Budapest. — Goldman Samu kereskedő Budapest. — Kaufman János kereskedő Budapest. — Hirschl Ármin kereskedő Budapest.

Csiky Mihály körjegyző Alváca. — Navracsky J. dr. ügyvéd Körösbánya. — Novák Traján magánhivatalnok Temesvár. — Petschnigg János kapitány Temesvár. — Hajós Imre raktárnok Berettyóújfalú. — Poór Jakab igazgató Budapest.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alólírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó édesapa, nagyapa, testvér, após és rokon

GRUBER GYULA

Földbirtokosnak

f. é. május hó 6-án hajnali fél 3 órakor, életének 67 ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május hó 7-én d. u. fél 5 órakor fognak Lipót-utca 14. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszentelteni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért május 11-én d. e. 8 órakor fog a főt. minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1907. május 6.

Aldás emlékére!

Gruber Andor,	Kocsis Gyula,
Gruber Anna	Kocsis Pista,
férj. Ifj. Müller Józsefné,	Kocsis Mariaka,
Gruber Margit	Kocsis Lacika,
férj. Eisele Jánosné,	Kocsis Janika,
gyermekai.	gyermekai.
Gruber Andorné	Gruber Eteika,
szül. Danilovics Anna,	Müller Lajoska,
menyei.	Müller Ilonka,
Ifj. Müller József.	Müller Bözsike,
Eisele János,	Eisele Manolka,
vejei.	Eisele Ilonka,
Kocsis Erzsébet,	unokái.
élettársa.	özv. Vodiceka Józsefné
	szül. Gruber Mária
	Aknay Antal nyug. törv.
	bíró
1307	testvérel.

NYILTTER.*

Az „Aradi Hétfői Ujság“ 1907. május 6-iki számában „Egy primadonna feljelentése“ című közleményre válaszom a következő:

I.

Tekintetes Wasserstrom Mihály dr. urnak Arad.

Készséggel jelentem ki és bárhol is hajlandó vagyok tanuként igazolni, hogy az Aradi Közlöny 1907. május 5-iki számában megjelent „Amiről beszélnek“ című és a „Lefoglalt primadonna“ alcímű cikk adatait nem Öntől, hanem mástól kaptam. Bárki, aki ennek ellenkezőjét állítja, hazudik. E nyilatkozatomat Ön tetszés szerint felhasználhatja. Arad, 1907. május 6. Kiváló tisztelettel: Kaszab Géza, s. k. Előttünk: Dr. Szegő Hugó, s. k. Biró Ernő, s. k.

II.

Fenti nyilatkozat után abszolúte nem reflektálok revezett lapnak sem támadására, sem jogi tudására; ellene a büntető feljelentést sajtó útján elkövetett rágalmozás és becsületsértés miatt már 6875-907. k. ü. sz. alatt az aradi kir. ügyészségnél megtettem.

1315

Dr. Wasserstrom Mihály.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

A KIS KERESZT söröző megnyitása.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a „Fehér Kereszt-szálloda“ Deák Ferenc utcai részén új söröző helyiséget, az utcáról közvetlen bejárattal nyitottam.

Hol az Első Magyar Részvényfőzők kőbányái

Udvari sörét

poharanként 16 fillér és orsónként 24 fillérral, mindenkor friss csapolással mérem ki.

Berendeztem a házhoz szállításra 2, 4 és 6 literes családi korsókat, mit minden rendelésnél külön díjazás nélkül, házhoz szállítok.

Miért is a n. é. közönség szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Braun Gusztáv,
szállodás.

Dr. Mülek Lajos

kir. közjegyző irodáját

Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Nikolics-féle házba)

helyezte át.

Értesítés.

Van szerencsém a műpártoló közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

mütermemet és festőiskolámat

f. hó 7-én

Kápolna-utca 6a sz. alá

(kerti lakás)

helyezem át.

1301

Tisztelettel

Balla Frigyes.

Dr. Steinitzer Pál

1272

ügyvédi irodáját

Kölcsey-u. I. sz. alá

(Weitzer János és Kölcsey-utca sarok, saját ház)

helyezte át.

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábtyúk (Sockerl),

394 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.“

BIZTOS ALAP

ANDREJ SEC ARAD

ÚJÍTÓ FRISS SZAKEMBEREK ZAMAT. ELISMERÉSE.

HAGYOMÁNYOS FRANCZIA MÓDSZER. REMEK ILLAT. KIVÁLÓ APRÓ GYÖNGY.

NAGY SONDAL MEGVÁLOGATOTT BORDOK. SZAKSZERŰ KEZELÉS. ELŐISMERETES GONDOSZÁS. SAJÁT MINTA SZERŰ SZŐLŐBIRTOK.

Steckenpferd-Bay-Rum

Bergmann és Társa gyártmánya Dresda és Elba melletti Teschen, amely kitűnő szer fejkorpa ellen, valamint a haj idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 koronás üvegekben kapható a gyógyszárakban, drogériákban, illatszerekkereskedésekben és borbély üzletekben. 1048

Kölcsön szerzés

földbirtokra és házakra egy helybeliekre, mint vidékiekre és különösen újonnan építendő házakra előnyös feltételek mellett. Nagyobb kiterjedésű ismeretsegemmel fogva úgy házak mint földbirtok (helybeliek és vidékiek) eladását és vételét a legrövidebb idő alatt a fél legtejjebb megelégedésére eszközölhetném, ezekre előjegyzéseket is elfogadok

Tégla-eladás 1296 a vasút közelében levő légiagár telepepről.

Kirle Antal
Arad, Flórián-u. 6b. sz., ajtó 5.

A nálunk vásárolt 12698. sz. osztálysorsjegyre a 600.000 koronás főnyereményt fizettük ki szerencsés vevőinknek.

Legközelebbi húzás már f. évi május hó 23. és 25-én.

Tessék

a köve kező szerencseszámok közül választani:

4273	12697	13241	
34637	65104	53954	65117
8794	91757	91774	

Ezen

Osztálysorsjegyek

kizárólag csak nálunk kaphatók és megrendelhetők.

Ára:

Egy nyolcad	Kor. 1.50
Egy negyed	Kor. 3.—
Egy fél	Kor. 6.—
Egy egész	Kor. 12.—

Aradi Ipar- és Népbank
pénzváltó üzlete Aradon, Fehér Kereszt épület.
Megyei és városi telefon sz. 100.

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá a következő elárusítóknál:
Özv. Hammerschlag Lipótné (dohánytőzsde, Andrassy-tér.)
Bászler Anna ..... (dohánytőzsde Weitzer János u.)
Husserl M. .... (dohánytőzsde, Atzél Péter-u.)

522—1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Mácsa község vadászati joga az 1907. évi augusztus 1-től 1913. évi július 31-ig terjedő hat évi időtartamra a folyó évi május hó 31-én délelőtt 9 órakor Mácsa község jegyzői irodájában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Mácsa község jegyzői irodájában addig is betekintheők.

Községi eljárárság: 1312
M csán, 1907. évi május hó 5-én.

Szikszay Lajos, Madaraszán Gergely,
jegyző. bíró.

KOSSUTH-utca 67. sz.

CZERNUCZKY MIHÁLY
cipész-mester üzletében
a legjobb anyagból készült **férfi, női és gyermek cipők** nagy választéka. — Megrendeléseknél színes bőrök nagy választéka.

Salát készítés!
624 **Olosó ár!**
Pontos kiszolgálás!

Harisnyakötőde
Andrassy-tér 20. sz.
(Fischer Elliz palotában.)
A t. közönség rendelkezésére áll. 800

Bankó sorsjegye

Bankó!

ARAD

1/2 K 6. — 1/4 K 12.

ARAD, ANDRASSY UTCA 60.

Sorsjegyeink Aradon kaphatók: Baranyai Károly, Berger Izidorné, Streicher I. Farkas, Tököly tér I., Herzog Lipót keresk., Löcs E. és Tsa fűszer és csemegekeresk. Erzsébet-u. 13., Mandl Ignácz papirkeresk. Hunyady-u. Rothstein Mór fűszer és csemege-üzletében Szabadság tér 3.

KI SZENVED?

gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hirneves orvos által ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1—2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógy-szertárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kérendő. Tulajdonos: **Losser János** Budapest.

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“,
Central Bobbin varrógépek csa-
— ládi használatra és ipari célokra. —
„Puch“, „Helical-Premier“ és
„Preciosa“ kerékpárok jutányosan
jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

**Azonnali belépésre
keresek****tanulónak**fakereskedésembe egy
jó családból való 15—16
éves szorgalmas, isko-
lázott, jó magaviseletű
fiút. Ajánlatok

1286

Hacker Sándor

fakereskedőház, Csermő, intézendők.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúkés hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztátalanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
sért 8 évi jótállás, ingyen javítás**Tüzi fecskendők**Golyó szelepekkel. Közsé-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálásánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű beüligummirozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.**Kutak**

a hozzávaló

csövekkelolcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.**Hönig Otto**M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

T. C. Tisztelettel felhívjuk a tisztelt gazdaközönség szives
figyelmét a raktárunkban állandóan kapható: állatoknak
nyalatási célra annyira megkedvelt, sajtolt*(briquette) marhasóra,*

arankamentességre államilag ólomzárolt legelsőrendű

*lucerna és vörös heremagra,
eredeti quedlenburgi répamagvakra.*Fajai: sárga olajbogyó, sárga oberndorfi, vörös
mamuth, sárga eckendorfi, ezenkívül cukorrépa mag.*Valódi aussigi kékkőre,
első minőségű raffiára.*

Vetési célra tisztított s kipróbált: 905

*tiszta bükköny magra,
zaž, árpa és tengerire.*Ez utóbbiakból takarmányozási célra is tartunk. —
Lótenyésztőknek alig pótolható, ugynevezett*„Derby“ melassera.*Mindezek nagy mennyiségben kaphatók a legala-
csonyabb napi ár mellett**az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület**

Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is előnyös árak mellett szolgáltatnak ki.

Városi és megyei telefon 509.

P É N Za legolcsóbban és leggyorsabban
földekre és városi házakra **amortisa-
tióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legerősebb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nayszebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

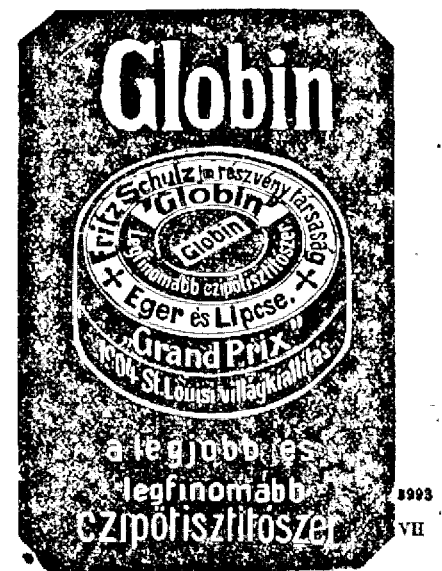
a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség
megtérítés mellett.**„Házak és földek adás-vétel közvetítése.“**Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak. 531Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.

Kérném a cégre figyelni!

Veszeka legmagasabb árban és eladok
uraságoktól használt férfiruhákat,
utazó bundákat, továbbá használt
butorokat, Wertheim Cassát, jégsek-
rényt, lószerszámot, nyergeket és
fegyvereket, ócska vasat, fémárukat,
régiségeket, akármily kicsiny vagy
legnagyobb mennyiségben.Ugyanott kapható árverésről vett 500 drb. finom új
fárfi szövet. öltönyök 5 és 6 frt egy teljes öltöny.
Üzlethelyiségem május hó 1-től ruhás üzlet
Asztalos Sándor-utca Grabner-féle házban.
Butor-üzlet Árpád-tér 5. sz. izraelita templom
épületben a sarkon.Kivánatra hához vagy vidékre is egy levelező-
lap meghívás-a rögtön megyek

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.**Lakások kiadó!****Boros Béni-tér (fő-ut) 15. sz.
házban****nagyobb lakások**vizvezetékekkel azonnal, esetleg
f. é. augusztus hó 1-től**kiadó.**Bővebbet ugyanott a ház-
mesternél. 1304**TITKOS**betegségek ellen legjobb szer a törvényes
védelem**„TRIAS“**mely 2—8 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.Köszvény, Csusz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

PAPP-téle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 2922

Földes Kálemen gyógytárában.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitellel a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkaucs vagy osizma** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 602

Szabadság-tér 5--8. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél vagy lakásváltoztatásoknál

villanyvilágítási

vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat jutányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

Egy

három teljes lakásból

álló 1308

háza,

mely üzlethelyiségnek is alkalmas

szabad kézből eladó.

Cím a kiadóban.

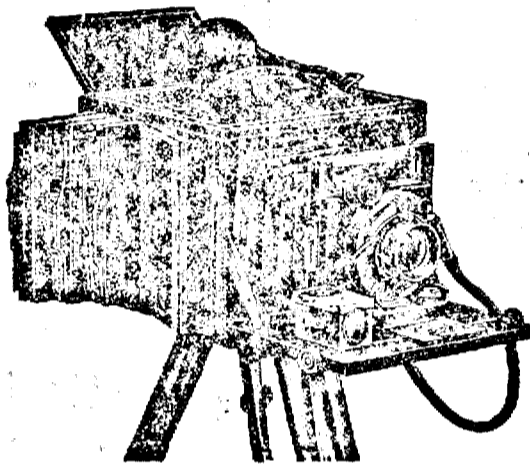

Sehol

992

sem **szerezhető** be jutányosabban

fényképező gépek,

fényérzékeny

szárazlemezek, másoló papirok, levelező-lapok, Brom papirok, Pigment papirok,

valamint minden, a fényképezéshez tartozó vegyszerek, eszközök, lencsék stb. — Eredeti gyári árak, bármely gyári árjegyzék szerint. — Tekintettel az „Aradi Fotoklub” által rendezett, folyó évi május hó 1-én megtartando **Amateur-kiállításra** raktáromat úgy a rendes cikkel, valamint a művészies kivitellű **Pigment- és gumminyomáshoz szükséges anyagokkal** bőségesen szereltem fel.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára Aradon.

Egy földszintes

5 szobás

utcai lakás

hozzátartozókkal együtt 1-ső augusztusra 1310

kiadó

Batthyány-utca 16. sz.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemence téglagyárban 14

Mikafán, a Radnai-út végén.

A motoros vasúti megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomban. A téglát vám és fuvartmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserepekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

Divatos, színes

férfi és női

nap- és esőernyők

kizárólag

Nassan R.

nap és esőernyő készítőnél kaphatók

ARAD, Szabadság-tér 19. sz.

Rosenblüh K. és Jársa cég mellett.

Javításokat és áthuzásokat két óra

alatt eszközölök. 822

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurok, rekedtség, számfurug, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légcső, a tüdő, a kége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szűk-mellűség, asthma stb. ellen.

Ára 50 fillér. Kapható Aradon, **Földes Kelemen** gyógyszerésznél. 288

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezeli, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak. Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5—6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nádasdy-palotában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékszerész kirakata előtt.

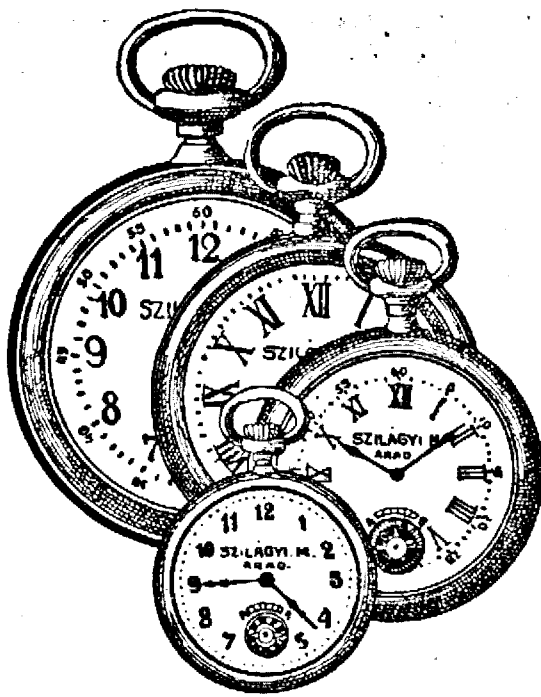
Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

351

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne kessek megveszi azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb 1890

óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, sanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínén.

455

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keszettel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

ibolya szappan 70 fillér, ibolya tej 1 kor.
és ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi kéziműveket tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

513

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerházában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

Évesháza Földes Kálmán, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áraknál és Vajtek és Welsz droguariájában.

A ki eddig eredménytelenül játszott az osztályosjátékon

A ki még egyáltalán nem kísérelte meg abban szerencsését

A ki tényleg főnyereményhez akar jutni

A ki pontos és előzékeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalomteljesen a legnagyobb szerencsegyűjtődéhez

GAEDICKE bankházához.

Az I. osztály huzása már május hó 23. és 25-én.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad sorsjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért

Az érdeklődéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

GAEDICKE

bankház

3916

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

APRÓ HIRDETESEK.

Mérlegképes.

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cím: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Kiadónivalatunkban nagyobb mennyiségű **file (nemez)** ipari célokra jutányos áron eladó.

Egy billiárd asztal jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy olcsó pince az Acsev. palota közelében bérbe vételre kerestetik. — Ajánlatokat „Pince” jellegével a kiadóhivatalba kérünk.

Egy jó karban lévő matt mosdó tükörrel és márvány-lappal eladó Flórián-utca 14.

Legjobb francia divallap, a „La Toilette Moderne” színes műlapokkal, eredeti szabás-mintával, ára füzetenként 1 kor. 20 fill. Ingusz I. és fia könyvkereskedés, Arad. 361

Gazdasasszony kerestetik, ki a háztartás minden ágában járatos, 40 - 45 éves lehet, Szent-László-utca, Jakabffy-ház. — Ugyanott egy diszes előszoba ruhafogas olcsón eladó. 1302

Veszek könyveket, egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. **Kerpel László** könyv- és papirkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356.

Jég. kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1258

Fischer Armin

szobafestő és mázoló
Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.
Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-
munkát,
azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon. József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel
VAJDA BENŐ
1264 fogorvos.

RÁCZ JÓZSEF fűszer-, csemege-, bor-, kávé- és dílgyművelés kereskedése
A „Barna mókus”-hoz.
ARAD, Szabadság-tér 21. (Lengyel Testvérek mellett.)

T. C.
Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy helyben, Szabadság-tér 21. sz. alatt (Lengyel Testvérek mellett) egy, a mai kor igényeinek megfelelő, modern berendezésű

fűszer- és csemegekereskedést nyitottam és azt **RÁCZ JÓZSEF** törvényszékileg bejegyzett saját cégem alatt fogom vezetni.

Előnyös összeköttetéssel fogva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem, miért is kérem, hogy cégemet b. bizalmával kitüntetni méltóztatassék.

Az aradi piacon töltött gyakorlati pályámon Karát-onyi Antal, Rothstein Mór és Pollák József helybeli cégeknél több évig voltam alkalmazva, bő alkalmam volt a n. é. közönség igényeiről közvetlen tudomást szerezni s így ismerve, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által arra fogok törekedni, hogy a belém helyezett bizalmat mindenkor kiérdemeljem.

Főtörvényem leendő a t. vevőimet mindenkor friss és csakis első minőségű áruval kiszolgálni.

Midőn b. pártfogását kérem, méltóztatassék nb. látogatásával megszerencsésítenni.

Mély tisztelettel
RÁCZ JÓZSEF.
1081

3 szobás lakást keresek június elsejére. Ajánlatokat M. L. címen a kiadóba kérek. 1309

Egy, esetleg két szobás butorozott garzon lakás kerestetik a lyceum közelében. — Ajánlatok „Garzon” cím alatt. 1311

Eladó szőlőoltványok!

Ez évi terméséből **amíg a készlet tart** még különböző bor és csemege fajú **kiváló szép gyökeres fás szőlőoltványok** kerülnek eladásra mérsékelt ár mellett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál 1080

WINKLER JÓZSEF
szőlővessző és szőlőoltványtermelő
Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A **Földes-féle MARGIT-CREME** gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
Főraktár: 308
Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hamerli-féle pécsi bőrkeztük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

<p>Szőnyeg maradékok meglehető olcsó áron!</p> <p>Egyes kisebb és nagyobb nyírott szőnyegek prima Axminster, csekély szépséghibákkal, rendkívüli alkalmi vétel. 336</p>	<p>Vászon raktár! Prima rumburgi és creas fehér és színes asztalnemű. Chiffon és pamutvászon legnagyobb gyári raktár. Egyelőre nagyobb elővételek folytán még a régi olcsó árakban.</p>	<p>Harisnya raktárunk páratlan nagy választék. Olcsó árak. Váci és nagyenyedi fegyházban kötött férfi 20, 25, 30 és 40 krajcár párja. Női Hausschild pamutból kötött 55 és 60 krajcár párja fekete és divatszínben.</p>
---	---	--

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Hamerli-féle pécsi bőrkeztük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

**Hurczolkodáshoz,
olcsó jó
SZŐNYEGET,**

FÜGGÖNYT

legnagyobb választékban vehet

DOMÁN SÁNDOR **NÁL**

ARAD,

Szabadság-tér 2. szám.